СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 165. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 19-го липня, 1937 — VOL. XLV. No. 165. Jersey City, N. J., Monday, July 19, 1937. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТІВ ЛИСТ ЗАГОСТРИВ БОРОТЬБУ ЗА СУД

ВАШИНГТОН. — Згідно з листом президента Рузвелта до сенатора Барклія прихильники проекту судової реформи в сенаті зміцнили свою кампанію за цю реформу. Вони напирають на те, що ця реформа має доконечно бути ухвалена, й то перед іншими законами.

Тимчасом президент дав до зрозуміння, що він не мішається у вирішування питання, хто має бути наслідником покійного сенатора Робінсона на становищі провідника Демократичної Партії в сенаті. Має це вирішити „кокас" партії в середу.

У Ню Йорку виступив з публичною заявою проєкту Рузвелта щодо реформи федерального суду законодатний комітет адвокатської палати; він каже, що цей проєкт звертається проти демократичних і судових традицій Америки.

БІЙКА СТРАЙКАРІВ З ПОЛІЦІЄЮ В КОРАБЕЛЬНИХ ВАРСТАТАХ.

НЮ ЙОРК. — На тлі страйку робітників корабельних варстатів прийшло тут у пятницю до кривавої сутички страйкарів з поліцією. Бійка скінчилася тяжким пораненням 3 поліцаїв і 5 страйкарів. Одного страйкаря забрано до шпиталю.

У суді в Брукліні засуджено Сиднія Сендеса, організатора робітників корабельних варстатів, на 30 днів арешту за те, що він пікетував проти судової заборони.

ЗНОВ ПЕРЕЛЕТІЛИ ОКЕАН.

БОТВУД (Нова Фунляндія). — Великий американський літак „Клипер" перелетів назад з Ірляндії до Америки й осіб на воду в заливі цього міста.

На перелет з Ірляндії до Америки забрало йому 16 годин 28 мінут.

ЗАКИДУЮТЬ ФОРДОВІЙ КОМПАНІЇ ОРГАНІЗУВАННЯ КОМПАНІЙНОЇ ЮНІЇ.

ДІТРОЙТ. — На переслуханню перед Краєвою Радою Робітничих Відносин стали як свідки бувші робітники автомобілевих фабрик Форда й зізнали, що Фордова Компанія через своїх наставників натискала на робітників, щоб вони приставали до „Форд Бродергуд оф Америка".

Свідок Мек Чінзорі зізнав, що нижчі виконні урядовці фабрики „Форд Руж" зорганізували вігілянтське товариство, котре потім заставляло свідка шпигувати за робітниками й доносити зарядові фабрики, котрі робітники можуть вийти на сідайстрайк.

КОНГРЕС УЖЕ УХВАЛИВ ВИДАТИ ПІВОСЬМА БІЛІОНА.

ВАШИНГТОН. — До цього часу конгрес ухвалив низку законів, на основі котрих уряд має видати з річного буджету загальну суму 7 і пів біліона долярів.

Не зважаючи на кампанію за ощадність, конгрес ухвалив уже досі видати 1 біліон долярів більше, ніж він видав до цього часу в 1936-тім році.

АМЕРИКА КЛИЧЕ КИТАЙ І ЯПОНІЮ ДО ЗАМИРЕННЯ.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол дав у заграничних справах публичну заяву, у котрій заклисує Японію й Китай погодитися й не починати війни.

Секретар взиває обі сторони до „міжнародньої здержливости", трактуючи Китай і Японію нарівні.

ЗАГАДОЧНЕ ВБИВСТВО ЛІКАРЯ.

ПРОВІДЕНС (Ровд Айленд). — Д-р Джорджа Вебстер, 39-літний лікар, покликав у ночі телефоном поліцію до свого мешкання, обіцяючи розповісти все, як поліція прийде. Як до мешкання прийшов поліцай, він побачив, що лікаря хтось тяжко постріляв. Лікар казав поліцаєві негайно відвезти себе до шпиталю, обіцяючи розповісти все, як видужає.

По дорозі до шпиталю лікар заявив, що на його мешкання напав розбишака й стрілив до нього два рази. Одна куля попала йому в черево, а друга в плече. Незадовго по привезенню лікаря до шпиталю він помер.

Не зважаючи на те, що померлий сказав, що він не має ворогів у цілім світі, поліція припускає можливість, що напад не був доконаний зовсім чужим чоловіком, але має щось спільне з приватним життям покійного.

НЕ ДАВСЯ ГРАБІЖНИКОВІ.

ОВКЛЕНД (Каліфорнія). — На 23-літнього Джана Свонсона напав вечором бандит і, наставивши до грудей револьвер, зажадав віддання всіх грошей. Як бандит посягнув по гроші в кишеню Свонсона, це нападеного так обурило, що він ударив напасника кулаком у ніс і врятував усі свої гроші.

Мав у кишені три центи.

ПІВ МІЛІЯРДА РУБЛІВ ЗДЕФРАВДУВАЛИ В СОВЕТАХ.

Советський комісаріят внутрішньої торговлі оголосив статистичні дані про дефравдації в Советах за 1936. рік. Згідно з тими даними у державній торговлі зроблено зловживань на 217 міліонів рублів, у кооперативній торговлі на 203 міліони рублів. Цікава річ, що засуджені судом дефравданти замісць відбути кари, переходять з одної організації до іншої, де безкарно знову зловживають. Пів міліярда рублів за один рік — це знамените свідоцтво моралі у Советах.

УКРАЇНСЬКІ ДІВЧАТА ГОРОЮ.

Вже від ряду літ Канадійсько-Український Атлетичний Клюб пописується в ріжних спортових змаганнях у Вінніпегу. Цього року дівчата клюбу звернули на себе увагу тим, що перемогли всі інші дружини дівочі „сенійор софт бал" ліги Великого Вінніпегу і стоять на першім місці. Всіх дружин Ліги є 9. Українські дівчата цього року ще не програли ні одної гри.

ЗАСТРІЛИВ ЖІНКУ, ПОТІМ СЕБЕ.

Чотиро-літний хлопець був одиноким свідком смерти своєї матери Емілії Гикс, літ 22. „Тато застрілив маму", він говорив поліції. Тіло батька, Мервіна Гикса, літ 25, знайшли пізніше в корчах. Коло нього лежав кріс, від якого погибла матір.

Гикс був занятий як фармерський робітник, 35 миль на південь від Принс Алберт (Канада).

ЗА УКРАЇНСЬКУ ГІМНАЗІЮ В БИЧКОВІ.

Вже десять літ домагається гімназії населення Бичкова (Закарпаття), куди посилало би свої діти населення всієї Верховини. Та уряд з відкриттям гімназії не спішиться, тому українська преса Закарпаття закликає мешканців Бичкова не чекати дальше на ласку уряду, а самим приступити до оснування приватної гімназії. В справі оснування української гімназії в Бичкові принято відповідну резолюцію Педагогічне Товариство в Ужгороді; тому є надія, що бичківцям поможе в цьому ділі ввесь край.

ДИТЯЧИЙ БАЛЬ.

Ціла Болгарія тішилася народинами наслідника престолу. Радість була щира, а не наказна. Найбільше тішилася молодь.

Маршал королівської палати зорганізував для софійської дітвори спеціяльний дитячий баль, який відбувся недавно в королівській палаті. Ініціятиву до уладження цієї імпрези дав сам король Борис, який хотів дітворі столиці дати змогу виявити свої почування та зложити бажання. Участь у балю взяла молодь від 14 літ під опікою своїх виховників. Баль відбувся на замковій тарасі і в городі та перемінився у справді радісну манифестацію молоді.

ЗАКИДАЄ СОЦІЯЛІЗМ ПРОТЕСТАНТСЬКИМ ПРОВІДНИКАМ.

На конференції Торонтонських Злучених Церков секретар стоваришень членів тієї церкви, Джеймс Мейор, проголосив свій звіт, у якому на тавровує „соціялістичні тенденції багатьох пасторів" тієї даної церкви. Пастори відразу зчинили бучу і назвали звіт Мейора „реакційним". Один пастор по другім почав боронити право проповідників поділяти „соціялістичні" ідеї та голосити їх у своїх проповідях. Але секретар Мейор таки не відтягнув свого закиду і зрезигнував зі свого становища, яке держав 8 літ.

ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД.

На Петра Брустурняка, що вертався від праці в Микуличині, напали на терені Вижнього Березова Микола Геник та Михайло Дорогомирецький, обидва з Нижнього Березова, побили його й відібрали від нього зароблені гроші в сумі 31 зл. Напасників арештовано.

НАЙМЕНША КНИЖКА НА СВІТІ.

Не тільки найбільші предмети викликують сьогодні у світі сензацію, але також найменші. Тому теж і Букарешт має право до деякої міри чванитися, що має найменшу на світі книжку.

Яка велика ця найменша книжка? Може трішечки більша, як зернятко фасолі. Хто хоче прочитати зміст книжки, мусить вживати до цього побільшального скла. Крім цього є в тій книжечці репродукція портрету короля Карла, кисти визначного румунського маляра, Дірра Дуре.

Цю дивовижну книжечку вишлють на паризьку виставу як дивоглядь друкарської техніки.

ЗАЛІЗНА РУДА НА ВОЛИНІ.

В селі Березі під Костополем на Волині в глибині 5 метрів відкрили багаті поклади залізної руди, що містить у собі 45.5 відсотка заліза.

ВЕЛИКА БУДУЧНІСТЬ ДЛЯ ПІВНІЧНОЇ МАНІТОБИ.

Дж. С. Мекдиармид, міністер копалень і природних багатств Манітоби, висловився на днях, що північну Манітобу жде світла будучність.

Міністер говорив, що там, де ще донедавна була пустка, тепер працюють 5,000 людей і вони побирають добрі заплати. В північній Манітобі щораз далі починають розвивати золотодайні копальні.

Міністер Мекдиармид відбідав за кілька останніх тижнів ті околиці, у яких є золоті копальні. Всюди міністер бачив гарячкову працю, з якої можна вносити про світлу будучність північної Манітоби. На розвою північної користає місто Вінніпег, яке є осередком доставки поживи і середників продукції на північ провінції.

На міністра зробили глибоке враження нові оселі, які за останніх кілька літ розбудувались на півночі. Наприклад у Гад'с Лейк міністер бачив оселю, що має центральне огрівання, модерні водопроводи з гарячою й зимною водою.

ПОЖАР ЗБІРНИКІВ ГАЗОЛІНИ.

Підчас пожару 5 збірників газоліни коло фабрики підприємства „Пюр Ойл Ко" в Атлантик Сіти, Ню Джерзі, вогонь розприскував на всі боки газоліною так, що 175 осіб були попечені, а 33 з них треба було відставити до шпиталів.

ГРОБАР ПОМЕР НА СВОЇМ СТАНОВИЩІ.

У Парижі помер якийсь гробар підчас своєї праці. Старий 65-літний гробар, який працював уже більше, як 30 літ у своїй професії, дістав доручення викопати гріб для якогось небіжчика на найближчий день. Гробар, який від якогось часу нездужав, майже викінчив був уже свою роботу, коли раптом світ йому закрутивсь і він повалився до гробу, без памяти. Коли родина гробаря не діждалася його до вечера, почали його шукати і знайшли його мертвого у гробі. Старий помер на удар серця.

ДУШОГУБСТВО В КАРПАТАХ.

В Чорногорі вбили робітника при австрономічній обсерваторії на вершку Піп Іван Антонія Мацугевича. Морд на тлі грабіжницькому. Вбивник заграбив... 7 зл.

ОНТЕРІО РОЗПИЯЧЕНЕ.

За останній рік онтерійці випили ріжного роду алькогольних напитків на суму 67 міліонів долярів. Онтеріо начисляє 3,700,000 душ населення. Це значить, що люди видали на напитки більше грошей, як на хліб і молоко разом, більше, як на церкви, школи й університети, а вдвоє більше, як заплатили за електрику на остітлення домів, вулиць, гонення возів і фабрик. Якщоб держава виробляла й торгувала напитками, то з тих доходів успілаб заплатити чай і масло всьому населенню Онтерія, а крім того на Різдво дати кожній родині дарунок за 15 до 20 долярів.

ТЕЛЕВІЗІЯ НА СЛУЖБІ ПРЕСИ.

Великий італійський щоденник „Трібуна", який хотів дати своїм читачам найвищі світлини з ходу боїв на еспанськім фронті, зорганізував у Саляманці велику висильну стацію, що працювала виключно для телевізії. У редакції „Трібуни" в Мілані уладили прецизний радіо-приймач із усіма найновішими здобутками техніки. Цей апарат має полученння безпосереднім каблем із Салямонкою, де міститься головна кватира національного еспанського уряду. Завдяки цим уліпшенням, за 3—4 години можуть уже бути продуковані кліші, які представляють фрагменти еспанських подій. Правдивим рекордом може похвалитися „Трібуна" саме знимками з нагоди здобуття Більбао. Поєстанські відділи вийшли до Більбао в год. 4. попол. Між год. 5. і 6. появилося надзвичайне видання цього щоденника із світлинами й описом здобуття баскійської столиці.

ПОВСТАННЯ В СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ

РИГА. — Як подають з Риги, в советській Україні, над Доном, вибухло повстання, до якого прилучилися негайно коло 5,000 селян. Безпосередньою причиною повстання був розстріл одного урядовця, що походив з селянського роду. Деякі подробиці про повстання виглядають фантастично: провідник повстанців подає себе за Махна і твердить, що цар Микола II, який ще живе, наказав йому увільнити край від большевиків.

ЛОНДОН. — Лондонські часописи, між ними такий як „Морнінг Пост", інформують, що у звязку з повстаннями в Україні румунський уряд видав розпорядження про охорону советського кордону, обсаджуючи лінію Дністра сильними відділами.

СОВЕТИ ВИНИЩУЮТЬ СВОЮ ІНТЕЛІГЕНЦІЮ.

РИМ. — Кореспондент „Корріере делля Сера" доносить з Москви, що тепер розпочалося в Советах масове нищення інтелігенції. „Розгром почався від верхівки, а тепер приходить черга на зірки середньої величини", пише він. „Після вождів партії й армії, після керманичів промислу, старих ідеольогів большевизму, почався погром рядовиків-редакторів, комісарів з провінції, директорів малих фабрик і т. д. Машина ГПУ і їх вхопила у свої триби: появилися списки обвинувачених у шкідництві, троцькізмі, звязках з чужими генералами. Треба знати, що чужинецьким журналістам подають приблизно одного із 10,000 розстрілених. Решта пропадає без вісти в тюрмах, чи на засланні".

ВИКИДАЮТЬ ЧУЖИНЕЦЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

ВІДЕНЬ. — Серед чисельних чужинецьких журналістів, що їх викинула з СССР советська влада, знаходиться також кореспондент віденської „Ное Фрає Прессе", Бассехес, якого недавно викинено з Советів. Бессехес між іншим писав: „Советська система переходить глибоку кризу. Зпочатку Сталін винищував партійних вождів, опісля керманичів промислу, врешті взявся за верхівку армії. Це тому, що в усіх цих частинах советської державної системи росте опозиція проти Кремлю". Далі аналізує Бессехес причини, чому вдалося Сталінові покищо задавити опозицію, і заключає: „Не зважаючи на все Сталінові не вдасться оконечно зліквідувати опозицію, бо вона є органічним процесом. В основі цього процесу лежить стихійний протест людської натури проти надто вже твердої системи диктатури, що поклала свою залізну руку на всякий вислів думки, на кожний рух одиниці. За які способи Сталін і не бравсяб, опозиція ростиме дальше і зверхні її вияви вибухатимуть усе з новою силою, аж доки ця людська проблема не буде остаточно вирішена".

В ПОЛЬЩІ ДАЛІ ЙДУТЬ АРЕШТИ УКРАЇНЦІВ.

ЛЬВІВ. — В Перемищині вранці 1 липня ц. р. польська поліція перевела низку арештовань серед місцевих українців. Найбільше арештовань переведено в самому Перемишлі, а решту в сусідніх селах. Поліція звертала свою увагу головно на українських інтелігентів. Досі арештовані: Вітошинський Борис, Полянський Вол., Гоцький Вол., Домарадський Роман — усі з Перемишля; Генгало Петро, Павлик Вол. Павлик Степан — усі з Бушкович; Демчук Ярослав з Вовча, Масляник з Бушковичок, Стасів Вол. з Кругеля Малого та Барицький з Перемишля. Причини арештовань невідомі.

ВІЙНА НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ НЕМИНУЧА.

ТОКІО. — Японський уряд подав до загального відома японського народу, що положення в Китаю стало таке, що неможливо дальше буде втримати мир. Китайці стягають до північного Китаю величезну армію, що складається з 300 до 450 тисяч вояків. Супроти цього японський військовий штаб мусить стягати відповідне число свого війська. Китай рішений не уступати японцям і вирішити справу збройно.

СУТИЧКИ НА ТУРЕЦЬКО-СОВЕТСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

МОСКВА. — Хоч між Туреччиною і Советами існує повний мировий договір, то проте від якогось часу на турецько-советській границі приходить до сутичок між советськими військовими сторожами і турецькими. Справи посунулись аж так далеко, що тепер обидві сторони ухвалили назначити комісію, яка провірила би причини тих сутичок. У советських кругах також сподіваються, що Туреччина відновить торговельний союз із Советами, який то союз недавно вигас.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ЗАКОН ПРО ГОДИНИ ПРАЦІ Й ЗАПЛАТУ

Заходом вірджінського університету в Шарлотсвилі, у Вірджінії, збирається кожного року так званий інститут для публичних справ, щоб обговорити ріжні пекучі суспільні питання. Як звичайно буває з науковою дискусією, вона не має ніякої обовязуючої сили, себто не зобовязує нікого до ніякої акції. Не зважаючи на те, вона має велике значіння для вияснення замотаних справ та для вироблення ясних поглядів у ріжних темних питаннях.

У четвер дискутувала ця конференція над питанням: Чи треба федерального законодавства про години праці й робітничу заплату? Це питання має теж практичне значіння, бо на теперішній сесії конґресу предложено ріжні проєкти власне в цій справі. Що такого закону треба, видно хочби з даних, зібраних „конґресовим комітетом для законопроєкту про години праці й заплату". Автор одного такого проєкту, сенатор Блек, подав підчас дебати деякі яскравіші приклади з тих даних, між іншим те, що тепер є в Америці кілька міліонів робітників, що працюють по більше ніж 40 годин на тиждень та дістають за це не більше як $5 на тиждень! Сенатор Блек доказував, що стан цих робітників це справа, що дотичить не тільки цих людей, але й усього робітництва, бо вони хочуть вирватися з такої роботи й знижають заплату іншим. Така маса так низько платних людей не може закупити більшої скількости товару, а тимсамим інтерес промисловців і фармерства лежить у тому, щоб цим робітникам заплату підняти.

На думку сенатора Блека, заплати не можна підняти при свобідній конкуренції робітників за працю. Він не говорив нічого про підношення робітничої заплати при помочі орґанізації, але всім звісно, що людина, яка побирає $5 тижневої заплати, орґанізації потребує найбільше, але до неї найменше здібна.

Колиж треба закону для зменшення робітного тижня та піднесення робітничої заплати, то треба рівночасно сказати, чи такий закон має ухвалювати стейт, чи федеральний конґрес. Сенатор Блек доказував, що полишати цю справу поодиноким стейтам, значить — справу вбити. Плян міг би повестися хіба тоді, якби всі стейти ухвалили такі закони. Звісно, це неможливе. Колиж один стейт такий закон ухвалить, а інший не ухвалить, то з того стейту, що такий закон ухвалить, стануть фабрики переноситися до стейтів, що таких законів не мають.

Проти сенатора Блека говорив на цій дебаті Джеймс Емері, адвокат Національного Союзу Фабрикантів, доказуючи, що такий закон пошкодив би промислові, торговлі й місцевій громадській управі. Звісно, що це ніщо інше, як вузкоглядне розуміння інтересів купців і фабрикантів. Ширше зрозуміння цих інтересів зовсім цього не вимагає, щоб міліони людей замучувалися роботою за $5 на тиждень. Цей спротив показує, що громадянству прийдеться довго працювати, заки вдасться переломати опозицію фабрикантів та завести закон про довжину праці й мінімальну заплату.

ВИКОРИСТАЙМО ДОСВІД

(2)

Ґен. Сальський подає теж проект орґанізації українського уряду.

На його думку, підчас збройної боротьби ціла діяльність уряду, всіх його ресортів та цілого державного апарату (разом з воєнним фронтом) повинна бути підпорядкована **виключно інтересам збройної боротьби.**

Уряд міністра військових справ мусить бути обєднаний з урядом міністра президента. Комплекс потреб збройної боротьби мусить бути не одним з ресортів, а фактичним і формальним обовязком цілої ради міністрів і кожного її члена.

Командант армії мав би завдання, вживаючи всіх даних йому живих і матеріяльних засобів, відповідно їх орґанізувати й переводити **воєнні операції.** Він відповідав би перед головою держави за доцільне використання всіх засобів боротьби. Його відношення до голови ради міністрів і (в тій же особі) міністра війни полягалоб на реферуванню йому потреб армії.

Таким чином нагорі повинні бути лише 2 відповідальні виконні чинники, що безпосередньо підлягалиб голові держави, який координував би їх діяльність.

Для полекшення голові держави виконати ті функції мусіла би бути **Рада Визвольної** Боротьби, в якій він був би головою. Рада Визвольної Боротьби розглядалаб і розвязувалаб (?) основні проблеми визвольної боротьби під оглядом військовим, політичним і економічним.

Орґанізаційний проєкт ґен. Сальського інтересний, але требаб його ще доповнити, а то: до міністерської ради мусять іще належати **міністер справ заграничних** і міністер **пропаґанди.** Міністер справ заграничних мусів би мати признану значну самостійність поступовання, підлягаючи безпосередньо голові держави. Зважмо це, що навіть у таких великих і зорґанізованих державах як французька република приходило нпр. до конфліктів між міністром президентом, Клємансом, що мав також рішальний вплив на заграничну політику і властиво її провадив, і командантом армії, ґен. Фошом. Заграничнa політика має свої спеціяльні вимоги, а вони стоять дуже часто в суперечности з плянами начального вожда. Тут очевидно лише голова держави зможе остаточно рішати.

Не можна також легковажити справи заграничної пропаґанди, котра зрештою вже, й тепер з вини **всіх українських** чинників стоїть недобре. В цей спосіб не сміє готовитись народ до недалекої вже боротьби за державну самостійність!

Невиразним є також у проєкті ґен. Сальського становище **„Ради Визвольної Боротьби".** У всякому разі пожаданим є збірне тіло, котре би висказувало потреби і помічення загалу. Лише що не сміє воно бути зорґанізоване на підставі „партійности", котра взагалі і над Дніпром і над Дністром заподіяла загальній українській справі великі шкоди.

Ґен. Сальський подає у своїй статті два приклади такого партійного шкідництва. І так, наприклад, міністер війни поставив внесок, щоб зі всіх державних прибутків виділити **95** процентів для ведення визвольної боротьби. На це другий міністер (видно з іншої партії) сказав:

Краще ті гроші, або половину з них (і то в часі завзятої боротьби з ворогами. — К. Т.) пустити на народню освіту, бо тоді для народу хоча щось корисне лишиться, а міністер військових справ **всі ті гроші вистріляє в повітря."**

Ось раз патріотизм — нема що казати!

А тепер другий випадок:

Характеристичною рисою в минулому була також **відсутність адміністраційно-військової орґанізації запілля.** Отже міністер війни задумував орґанізувати військово-територіяльні одиниці, повязані з частинами Дієвої Армії, то є т. зв. **„запасні бриґади".**

До часу заломання фронту у Великій Україні під ударами Будьонного сформовано **6** запасних бриґад, через які мала й бути переведена мобілізація. При виході за Збруч ті бриґади, розташовані в запіллі, мали закінчити свою орґанізацію і приготовитись до виконання властивих своїх завдань по повороті до Великої України. Одначе внаслідок жалюгідної одної політичної партії (щож то за така партія, була? — К. Т.), яка вела демаґоґічну політику з особистими амбіціями, ті бриґади були „для добра (!) Дієвої Армії" розформовані. Після успішного переходу нашої армії разом з польською в наступ 14. квітня 1920 р. була змога гнати розбитого здеморалізованого ворога, скільки хотілося, але головний командант припинив наступ перед осягненням районів, що були охоплені повстанцями, бо при продовжуванню наступу позаду лишилась би велика територія, нічим не занята, а сама Дієва Армія не всилі була би перепровадити мобілізації.

Тимчасом **6** остаточно зорґанізованих запасних бриґад, розділених по цілій території, уявлялиб собою широкий мобілізаційний апарат, що дав би змогу Дієвій Армії звернути свою увагу виключно на фронтові операції. З певністю можна сказати, що навіть на тому фронті, на якому тоді спинила свій наступ наша армія, події не набрали би були такого катастрофального оброту, якби в запіллі стояло тих **6** запасних бриґад.

(Кінець буде).

ВІЙНА У МИНУВШИНІ Й БУДУЧЧИНІ

Від хвилини, коли перша війна вибухнула на землі — зброя все була важніша ніж сам вояк. А знатна ріжниця між тими чинниками є саме в нинішніх часах, коли люди видумують усе нові засоби, щоби себе взаїмно винищувати. В тому багато помагає їм наука.

У війні на землі — зрештою тож у війні на морі, під морем і в повітрі — всяка нова офензивна зброя спричинює винахід нової оборонної зброї. Доки люди були озброєні лише камяними сокирами та швигалками, для оборони вистарчали мури й вали. Після упадку римського цісарства почалися війни між державами, а з часом винайшли с т р і л ь н и й п о р о х, яким нищили все те, чому не могли дати ради камінна та металева зброя. Війни, що їх вів Марлборо (славний англійський полководець 1650—1722) і Наполеон, показують розвиток воєнної техніки, яка мала значіння, коли обі сторони воювали однаковою зброєю.

Щойно від половини 19-століття можемо говорити про розвиток воєнної науки і знання у новітньому значінні того слова. Пруські рушниці перемогли Австрію біля Садової, а пять літ пізніше прогнали французів із Льотаринґії. Від того часу розвиток зброї скоро поступає вперед, почавши від рушниць аж до новітніх тенків, протитенкової артилерії та літаків і т. д. Про будучих вояків кажуть, що це будуть лише робітники, які працюватимуть при машинах, що нищитимуть майно та життя. Інші кажуть, що в будучій війні не рішатимуть війська, лише психольоґія, моральна сила та прохарчування цивільного населення. Нарід буде переможений, коли вичерпається його життева сила та воєнні засоби.

Згідно з найновішим розвитком воєнної науки важне є, щоб приготовити й евентуально вихіснувати всі державні засоби, людські та матеріяльні. Промисл, хліборобство, комунікація, доми, школи, мужчини, жінки, діти — все підчас миру треба підготовити до війни. Величезну військову силу представляти буде держава, що буде так підготовлена та якої армія буде мати найліпшу зброю.

Не знати ще, чи наглий напад буде повною несподіванкою. Кожна держава має нині свою тайну і шпигунську службу, а приготування новітньої армії є таке велике й таке ріжне, що годі його вдержати в тайні. Етіопська влада, та багато військових знавців і дипльоматичних кореспондентів цілий рік передтим, заки Італія ввійшла на етіопську землю, знали про приготування, що їх робила Італія. Лише урядово заявляли, що нічого їм про це невідомо. Велика армія, яка успішно моглаб виконати несподіваний напад, не може знайтися на границі свого хочаб і малого сусіда так скоро, щоб даний сусід не вспів за той час змобілізуватися. У нинішній війні на землі важне, як нападений буде боронитися перед першим ударом сильної армії та як розвинеться війна на землі, коли оборона буде достаточна. Добре обзнайомлений з воєнним ділом капітан Лідел Гарт, воєнний с п і в р о б і т н и к „Таймса", каже у своїй новій книжці „Юроп ін Армз" („Европа у зброї"), що механізація новітньої армії поступає так скоро вперед, що і найсильніша Мажінотова лінія може нічого не вдіяти і можна її окружити за одну ніч без виповідження війни, масовим перевозом війська літаками або в інший спосіб. Сильний напасник покладає надію на свою чисельність і добре озброєння, та наукова техніка дбає і про оборону. На тяжкім терені, який оборонці добре держать у своїх руках, двіста оборонців можуть здержати 20,000 напасників при помочі мітрайлез із достаточною скількістю муніції, добре і безпечно розміщеною артилерією та бомбардуванням із повітря. Сильній і численній армії може бути тяжче напасти на Чехословаччину та Швайцарію ніж напр. на Бельґію, бо в будучій сухопутній війні ґеоґрафія і топоґрафія будуть мати дуже велике значіння для оборони.

Мусоліні недавно сказав, що може післати на поле бою два міліони вояків у повному виряді, а винішній стан німецької армії оцінюють на один міліон, коли й не більше, та капітан Гарт влучно запримічує, що з причини ріжної пальної зброї велика армія виставлена багато більше на знищення, ніж колинебудь давніше. Наглий і катастрофальний напад також нині не може мати значних успіхів, бо техніка й механізм дають оборонцям такі самі, коли не більші, засоби, що й напасникові. Вистане навести такий примір: Франція сподівається, що в якийсь день Німеччина нападе на неї. Тому поробила заходи, щоб її границі з Німеччиною були скоро та постійно в стані мобілізації, з довільною обсадою лінії Мажіно, з воєнною скількістю муніції і т. д.; подруге, свою воєнну команду зорґанізувала так, що на випадок нападу буде треба якнайменше походів, перевозів залізницею і шляхами і т. д., а цим зменшить евентуальний успіх несподіваного нападу з повітря. Колиж би напасник прийшов уночі, опрацьовані є спеціяльні пляни для оборони повітряного нападу на військові та промислові осередки неприятеля.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

В. Будзиновський.

САЛЬОНОВИЙ ОДЯГ

Сільський учитель в австрійській Галичині рішучо жив понад стан, коли позволив собі на такий каригідний люксус, як двоє або троє дітей. Жаден учитель не хотів допустити до того, щоби його син засуджений був на сумну долю двірського форналя... як в селі взагалі був двір. Кожний учитель хотів і хоче, щоби хліб його дитині давав якийсь інтеліґентний фах, хоч би лиш також фах сільського вчителя. Щоби дитину вивести на становище вчителя, треба було дати її на пару літ до школи в місті. Коли вчитель зробив це, дома була біда. Щоби кінці звести до купи, треба було озиратися за якимсь бічним зарібком.

Андрія Думича, вчителя в Бачині, обсіли діти. Помагав собі ріжними способами, та кінці таки не сходилися.

— Порадь мені, Філюню, яким способом я міг би піддобритися нашому інспекторові? — сказав раз до жінки.

— А тобі нащо це? — спитала Філюня.

— Бо, бачиш, ми спекались би клопоту з дітьми, як би мене перенесли до школи в місті. Нарік там вже буде семинарія.

Ледви це сказав, за дверми в сінях неначе затупотіли кінські копита. Двері відчинилися і, не стукаючи, до кімнати ввійшов сільський післанець на почту. Між пальцями одної руки мав повтикані листи.

— Один лист до вас, пане професор — сказав післанець. — Я вже забув котрий.

Післанець був неписьменний. Почтар в місті все казав йому, до кого котрий лист і післанець силкувався затямити собі вигляд листа в злуці з його адресатом.

Учитель зараз побачив, що до нього заадресований якийсь дуже грубий лист. Взяв його.

Прочитайте мені, пане професор, ще раз всі адреси. Я вже так добре на почті знав, котрий лист до кого, та по дорозі сюди вилетіло з голови. Той зелений мабуть для еґомосця, бо, бувало, я не раз носив їм зелені листи.

Вчитель пояснив, що для пароха той жовтий, в синій для війта, в зеленій для арендаря-жида. Післанець повторяв: жовтий... еґомосць, синій... війт, зелений... арендар.

По хвилі вдарився долонею в чоло і каже:

— Ті два, прошу пана, вже тямлю: еґомосця і війта. А того арендаря, паршивий цибух, я не годен затямити собі.

— Зелений! — гукнув учитель.

— То він зелений? А мать би його мордувала! Я гадав, що він жовтий.

Післанець відійшов. Ідучи, повторяв:

— Арендар синій, війт жовтий, еґомосць зелений.

Коли вийшов на дорогу, зупинився, всунув руку під шапку ззаду і почіхався в потилицю. Забув, котрий лист для жида, котрий для еґомосця. Постояв, постояв і, сплюнувши, пішов далі.

Учитель розпечатав посилку до себе. В посилці було сто льосів з письмом шкільного інспектора. Інспектор дуже делікатно просив учителя, щоби по змозі розпродав якнайбільше льосів, бо дохід з тої льотерії піде на будову санаторії для вчителів.

— Є, Філюню, нагода піддобритися нашому інспекторові, — сказав до жінки. — Та одночасно це також нагода зробити собі його непримиримим ворогом. Прислав мені обоюдний меч. Подивися, що прислав мені!

— Деж ти продаси стільки тих льосів?! — спитала жінка, заломивши руки. — Хлопи таких річей не купують. Сусіднім учителям не продаси, бо, очевидно, також кожний з них дістав оберемок тих льосів.

— Мушу продати, мушу! — крикнув учитель. — Зачну від двора.

— До дідича підеш? До такого скупаря?

— Маю надію, що таки видру від нього за пару льосів. Витягай мій сальоновий одяг! Бодай раз прийшла нагода надіти його... як молі не зїли.

Коли тому шіснацять років Думич здав матуру і, діставши посаду вчителя, їхав представитися свому інспекторові і старості, купив чорний сальоновий одяг з сурдутом, довгим по коліна. Така була колись мода. Пізніше, коли по двох роках женився, в тім сальоновім одязі пішов до шлюбу. Від того часу одяг висів у шафі, обсипаний найгіршим бакуном, чи махоркою, щоби його молі не чіпалися.

— А я тобі раджу, — перестерігала жінка, — не бери на себе такого зобовязання. Відішли льоси, бо не продаси ані одного!

— Філюню! В дворі зроблю пробу. Як там не візьмуть бодай двох-трьох льосів... гм... Стягнути на себе злість інспектора? Тепер, коли є нагода дістатися до міста?

Бачучи, що жінка таки воліла би, щоби він не рипався, приказав дітям видобути шлюбний одяг, чорний крават, рукавиці і циліндер. Думич витріпав, вищіткував і надів на себе. Жінка з заломаними руками призиралася йому, бо той сальоновий одяг вже тоді вийшов був з моди, коли Думич купував його. Купив не новий у склепі, а з другої руки.

— Ти, Андрію, важишся зайти до двора в такім костюмі? — спиталася зафрасована жінка. — Не диво, що люди висміюють учителів. Глянь до зеркала! Піднеси руки догори. Бачиш? Коли би тебе так тепер поставили в просо, то найсміліший горобець занімів би, глянувши на тебе.

— Так зле не є, Філюню. Щоправда, циліндер троха втратив свою форму. Я також мабуть троха потовстів на вчительськім хлібі, бо штани троха тісні. Натягаючи, я потерпав, що тріснуть. Треба буде йти дрібними кроками, як та качка. І сурдут троха тісний. Міркую собі, що так почуває себе муха в павутинню.

Учитель взяв під одну паху парасолю, під другу пакет з льосами і пустився до двора. Ледви вийшов на дорогу, напав на нього заїло пес першого сусіда. То був пес, котрий все ласився до вчителя і з його руки часто їв.

— Чи ти сказився? — погадав учитель.

Собака була би вчителя таки не пустила далі, як би з хати не вийшов був сам господар, цікавий, на кого то пес так завзято віdає. Господар не зараз обстав за вчителем. Аж по хвилі, вдивившися в нього, наче би перший раз в життю бачив його, відігнав собаку і сказав:

— Ой, вибачайте, пане. Не дивуйтеся собаці, бо я сам пана не пізнав у тім новім мундурі. А пес дуже не любить, як хтось натягне на себе якусь чудасію. Моя баба, як раз була за сваху і також передяглася за якесь чудо, бо у нас на весіллю такий звичай, то таки свій пес, ось той самий, подер на ній кожух на шкамаття.

Коли оба так розмовляли, надійшов поважний господар, Стефан Лопух. Учитель здивувався, що Лопух не поздоровив його. Аж відійшовши, учитель вчув за своїми плечима таку розмову між Лопухом і сусідом:

— Хто то такий?

— Ану, вгадайте! Ви добре знаєте того панка.

— А най його лихо знає, не я!

— Таж то наш навчитель!

— Тьфу! А він що з себе зробив?

— Мабуть на панів вийшла така мода.

Що кільканацять кроків учитель стрічав на дорозі якогось знайомого хлопа, або бабу. Побачивши його, всі ставали, широко роззявляли уста тай ішли далі, сплюнувши, або гукнувши „ага!"

Якийсь хлопчина, таки школяр зпід учителя, виліз на пліт і кричав до другого:

— Диви, диви! Авось іде якийсь волокита!

— Виджу, виджу. З баняком на голові.

— Ага! То горшкодрай! Скажу мамі, бо в нас є розбита макітра.

— Він цілком подібний до нашого професора. А може то він?

— Чекай, чекай! Будеш ти мати. Скажу завтра в школі.

Лихо наднесло пяного шевця. Дуже вдивлявся під ноги, щоби не піткнутися і не впасти. Підійшовши до вчителя і побачивши його, крикнув:

— Свят, свят! А то що за мара!

Подався взад, втратив рівновагу і впав до придорожнього рова.

Учитель став тратити рівновагу духа. Він питав сам себе:

— Чого ті люди від мене хочуть? Чого вони так призираються до мене? Чи я яке опудало?

Учитель велику мав охоту збити на квасне яблоко першого, що стане і з роззявленим ротом випулить на нього свої очи.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА ЧЕРВЕНЬ 1937 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Хомак Едвард, Яким Володимир, Ференц Іван, Ярема Володимир.
В. 2. Бінкаровська Розалія.
В. 5. Микитин Іван.
В. 7. Макин Джеймс.
В. 11. Рудий Петро, Тимко Марія, Клим Іван.
В. 15. Федірко Емілія.
В. 18. Башта Олена, Кучинська Олена, Цегін Олена, Бомба Андрій, Ванцяк Анна.
В. 20. Кафка Петро.
В. 21. Чибиняк Микола.
В. 30. Піняга Ольга, Вдовяк Іван.
В. 31. Томко Анна, Процак Катерина, Брелик Катерина, Ястраб Едвард, Феценко Юлія.
В. 42. Юсипчук Мирослав, Давидович Анна, Припхан Розалія.
В. 45. Малик Евген.
В. 47. Магель Кляра.
В. 57. Бабяк Альберт, Жмуд Іванна.
В. 59. Левкович Петро.
В. 62. Бончак Марія, Крецуль Олекса, Мельничук Микола, Данько Катерина.
В. 63. Вархоляк Філарет, мол.
В. 64. Федчишин Анастасія, Лончинська Евстахія, Вінярський Станислав.
В. 67. Коротащ Стефан, Ґузій Стефан.
В. 69. Бобик Анна.
В. 76. Струк Петро.
В. 81. Билен Олекса.
В. 86. Височанський Микола.
В. 94. Франкович Андрій, Козаченко Олеся.
В. 97. Микула Петро.
В. 102. Панасюк Михайло.
В. 103. Юскин Стефан.
В. 104. Стецишин Михайло, Ватраль Михайло, Ватраль Іван.
В. 105. Слободян Петро, Бішко Василь, Слободян Стефанія.
В. 114. Куйбіда Ялеська, Маркович Йосиф, Сенчук Юрій.
В. 116. Петришин Іван.
В. 120. Манастирський Іван, Манастирський Василь.
В. 125. Піндак Анна.
В. 127. Когут Ольга.
В. 130. Стахів Володимир, Данилюк Іван, Данилюк Григорій.
В. 132. Смолинська Марія, Куницька Юлія.
В. 136. Хома Михайло.
В. 140. Терлецький Василь.
В. 141. Сепель Микола, Сепель Микола, мол.
В. 146. Ґорняк Олена.
В. 147. Бошко Анна, Фартух Петро, Котик Марія.
В. 148. Міськів Яків.
В. 151. Паланиця Петро, Стельмах Йосиф, Хома Анна, Король Марія, Вавришко Іван, Біленька Анна.
В. 155. Капцьо Марія, Капцьо Розалія.
В. 156. Закорчений Петро, Єдинак Катерина.
В. 162. Стельмах Мирон.
В. 163. Білінська Марія.
В. 164. Іваница Франко.
В. 167. Чапко Антошко.
В. 176. Гнатусько Михайло, Гнатусько Мирослав.
В. 178. Струк Андрій.
В. 179. Паращак Теодор, Ґольдак Павло, Петришин Марія, Ґреськів Михайло.
В. 182. Куцах Марія, Сосонка Стефанія.
В. 204. Ґрабовський Клемент, Скульська Анна, Ґрабовська Анна, Челак Петро, Милаш Марія, Романишин Василь.
В. 207. Сисун Леонка.
В. 210. Струк Василь.
В. 217. Шевчук Дмитро, Дмитрик Марія.
В. 218. Ґринечко Володимир.
В. 221. Мельник Катерина, Іващук Олекса, Лучків Марія, Пилипів Олена, Дубик Володимир, Іващук Михайло, Олійницький Едвард.
В. 223. Конюх Юлія, Іващишин Теодор, Слюзар Нелія, Слюзар Михайло, Слюзар Йосиф.
В. 224. Ярош Анна.
В. 230. Смолей Михайло.
В. 232. Ріпка Павлина, Страхоцький Іван.
В. 237. Луцик Ілько А.
В. 240. Шумейко Софія.
В. 242. Крупка Йосиф.
В. 243. Мишкевич Павлина.
В. 245. Єдлінський Іван, Бойчук Марія, Єдлінський Йосиф, Савчак Іван В., Ґулґун Олена.
В. 251 Жолопчук Василь, Козик Юлія.
В. 252. Токарчук Юрій.
В. 264. Михальцьо Катерина, Вархоляк Марія, Михальцьо Марія.
В. 270. Панас Михайло, Сайчук Михайло, Бобовник Анна, Турчинський Іван, Грабар Іван.
В. 274. Ґула Михайло, Цицик Йосиф.
В. 276. Марковський Іван, Маслак Онуфрій, Секера Григорій, Белей Марія.
В. 277. Шегда Іван.
В. 280. Таклишен Михайло.
В. 281. Пасічник Ілля.
В. 282. Старовущний Михайло, Пастух Павло, Кальваровський Стефан, Трач Леон, Осухівський Віктор, Андрусишин Антін.
В. 288. Білецька Анна, Періг Ксеня.
В. 291. Курч Василь, Кізима Володимир, Стефаник Семен, Стефаник Павлина, Лазука Ірина, Павук Стефан, Грицей Ольга Т.
В. 292. Форись Бронислава, Деркач Катерина, Турчин Катерина.
В. 294. Гуменюк Олекса, Левка Михайло.
В. 297. Шелестяк Василь.
В. 299. Кавалер Іван.
В. 301. Медзяк Стефен, Думанчук Любов, Галущак Михалина.
В. 304. Грицковян Марія.
В. 319. Тріщук Стефан.
В. 321. Фука Йосиф.
В. 332. Попадюк Василь.
В. 339. Палко Василь, Палко Михайло.
В. 343. Ковалик Тілій.
В. 344. Режник Андрій, Поклітар Ольга.
В. 358. Мокрий Ксеня.
В. 361. Кошик Йосиф.
В. 362. Кондира Андрій.
В. 363. Кліщ Стефан, Непорадна Софія, Пилипів Евгенія, Непорадний Ярослав, Сеник Володимир.
В. 365. Флиста Анна.
В. 367. Медвідь Юрій.
В. 369. Борута Марія, Марців Михайло.
В. 370. Вітенько Софія, Хабінець Олена, Ковальчук Іван.
В. 373. Логуш Володимир, Волянська Катерина.
В. 375. Сельський Йосиф, Богдаш Михайло, Бідей Анна.
В. 378. Гальчук Олекса.
В. 379. Боднарчук Андрій.
В. 383. Козак Михайло, Ґрожинський Володимир.
В. 384. Кіцик Марія Ф., Фурко Теодор, Фейка Андрій Е., Гомирда Іван.
В. 385. Федюк Стефан, Хас Ольга, Бойко Марія.
В. 388. Мороз Володимир, Єдинак Софія Р., Пінкович Мирослав, Лашок Розалія.
В. 396. Черницький Іван, Слободян Олекса, Бекіш Юлія, Халупа Анна, Федьків Анна, Куруна Василь.
В. 400. Вус Анна Шотик Олена, Вус Стефан.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Барна Ева, Піта Михайло, Татусько Луця.
В. 9. Ващук Мартин, Ґаларуз Анна, Ковальчук Лука, Пелех Іван, Пелех Анна, Прус Адам, Сердинський Станислав.
В. 31. Дзюбан Василь.
В. 39. Бура Текля, Матковський Йосиф, Фішер Анна.
В. 70. Нагребецький Михайло.
В. 77. Яремцьо Стефан, Яремцьо Марія.
В. 82. Старій Йосиф.
В. 84. Дудко Флоринтина.
В. 86. Височанський Михайло.
В. 87. Удич Марія.
В. 121. Олійник Григорій, Олійник Йосиф.
В. 124. Брутчак Павло.
В. 127. Кушка Теодор.
В. 135. Зіз Текля, Зіз Стефан.
В. 152. Соколовський Панько.
В. 167. Василинюк Тома.
В. 193. Крук Михайло, Гайдук Василина, Кіщак Василь, Михалина Михайло, Мінекевич Марія, Нагадзина Павло, Сисак Параска, Сисак Теодор, Волошин Анна, Волошин Іван, Поточняк Михайло.
В. 219. Якимів Дмитро, Юрів Демян, Юрів Михайло Теодор.
В. 242. Юрковський Михайло, Тхорик Василь.
В. 266. Бодак Григорій.
В. 292. Мариняк Катерина.
В. 304. Вернаївський Семен, Вернаївська Марія.
В. 306. Маслій Іван.
В. 326. Ціздак Петро, Ґашковська Соломея, Ґошковський Едвард.
В. 361. Богачик Олена, Боришкевич Іван, Меленчук Онуфрій.
В. 365. Рапавий Федор, Сухиня Андрій.
В. 369. Мікляшевич Юрій.
В. 371. Куман Олекса.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 7. Капітула Матрона.
В. 65. Боднар Гілько.
В. 105. Плиш Йосиф.
В. 132. Микитин Марія, Микитин Константин, Микитин Василь.

В. 163. Блашкевич Стефан.
В. 167. Скотинський Микола.
В. 171. Томчук Марія.
В. 173. Качмар Анна, Качмар Васько.
В. 204. Голембіовський Роман.
В. 210. Соболевський Павло.
В. 324. Ванах Ангелина, Ванах Іван.
В. 358. Тимечко Марія.
В. 361. Дзордза Катерина.
В. 364. Гуманчук Іван, Гуманчук Параня.

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відділ 2. .... 1 член
Відділ 147. .... 1 член

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 22. Харков Володимир.
В. 63. Вархоляк Андрій Д.
В. 112. Москаль Анна.
В. 171. Хитрин Ліліян.
В. 287. Журавецький Омелян.
В. 292. Лавринець Розалія.
В. 304. Грицковян Іван.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Яким Олекса, Козак Іван, Козак Анастасія, Козак Володимир, Войтович Володимир, Войтович Марія, Дзвінчак Катерина, Дзвінчак Петро, Ференц Семен, Ференц Антін, Яким Марія, Маційовський Михайло.
В. 7. Ковик Тома, Петрецький Петро, Яцула Юлія, Яворський Петро, Яворська Варвара, Ковик Микола.
В. 9. Вербецький Михайло.
В. 28. Ярисимчук Василь.
В. 29. Здирко Анна.
В. 39. Опар Іван, Кіцак Марія, Кіцак Антін, Карнафел Іван, Панчишин Павло.
В. 41. Морозович Михайло, Морозович Анастасія, Щепаняк Михайло.
В. 43. Ладин Анна, Ладин Мелянія, Кравець Ігнатій, Кравець Володимир, Рогалевич Теодосія.
В. 54. Дюба Володимир, Міта Михайло.
В. 56. Ходан Теодор, Ходан Софія, Лихва Тимко, Лихва Ева.
В. 58. Пристовський Микола.
В. 59. Левкович Петро.
В. 63. Теплий Йосиф, мол.
В. 65. Жарський Франко.
В. 70. Бабяк Віктор.
В. 78. Зятик Григорій, Тимчишин Марія.
В. 80. Кобіта Микола.
В. 83. Квік Олекса.
В. 98. Пронишин Марія, Курила Гарасим, Пронишин Онуфрій.
В. 104. Войнар Стефан, Войнар Анна.
В. 109. Козар Франко.
В. 113. Кравц Семен.
В. 123. Задолинний Петро, Козуб Василь, Козуб Евгенія, Чабаль Матвій.
В. 130. Клошанко Михайло.
В. 135. Підкалницька Марія, Підкалицький Андрій, Ялечко Елисавета.
В. 136. Кулик Федор.
В. 139. Микитяк Іван.
В. 144. Соняк Марія.
В. 146. Стахович Стефанія.
В. 155. Грабінська Юлія, Стечишин Стефан, Грабінський Олекса, Югас Ольга.
В. 157. Лукас Пилип.
В. 158. Кузьма Роман, Кузьма Марія, Яринська Пелагія, Зубіль Семен.
В. 159. Сіка Григорій, Амброзій Антін, Амброзій Марія, Піндзола Теодор.
В. 166. Іванцьо Стелла, Темцьо Франко, Мудрик Марія.
В. 171. Денега Павлина.
В. 172. Гриновецький Михайло, Гриновецька Марія.
В. 175. Білінський Петро.
В. 176. Нагорняк Йосифа, Вархолик Михайло.
В. 179. Хулик Ева, Зелінський Войтко.
В. 180. Венґер Анна, Спак Йосиф.
В. 185. Сидлицька Ева, Файф Юлія, Сидлицький Михайло.
В. 193. Януш Войцех, Януш Анеля, Малішевський Михайло, Малішевська Марія, Малішевський Іван, Малішевський Володимир, Малішевський Петро, Дзюрняк Марія.
В. 204. Малевська Софія, Ґавриськів Павло, Ткач Іван.
В. 207. Сисун Павло.
В. 211. Юрків Олена.
В. 221. Тарнавський Омелян д-р, Савчин Розалія, Савчин Микола, Кобелюх Юстин, Мусій Василь, Берещанський Іван.
В. 223. Мазур Марія.
В. 231. Ґрундза Теодор.
В. 242. Ґіба Андрій.
В. 248. Задорожний Григорій.
В. 251. Корецька Юлія.
В. 260. Князик Анна, Шведик Павлина.
В. 266. Синик Стефан.
В. 272. Сембой Катерина.
В. 276. Бабич Параска.
В. 278. Ґрибулич Марія.
В. 286. Барна Олекса, Барна Анна.
В. 292. Пилипчак Григорій.
В. 295. Сенюта Петро.
В. 304. Ґрел Володимир, Буряк Петро, Гнатик Микола.
В. 312. Радкович Яків.
В. 316. Петровський Микола.
В. 317. Демяник Марія, Поцентелюк Анастасія.
В. 324. Метельський Антін, Метельська Марія.
В. 333. Мончак Катерина.
В. 341. Бохонок Василь, Остаф Семен, Шумейда Михайло.
В. 361. Ковалько Катерина, Головатий Андрій.
В. 364. Сало Іван, Сало Іван, мол., Сало Анна, Стецько Ілля.
В. 365. Горват Марія, Горват Тесій, Камінський Микола, Камінська Магдалена, Малик Анна, Малик Стефан.
В. 370. Кучірка Іван, Лотоцька Анастасія, Маркіза Олекса, Вітовська Михалина, Бурбан Теодор, Бурбан Франціска, Чухрей Іван, Лотоцький Микола, Лотоцький Володимир, Журавська Стефанія.
В. 375. Робак Іван, Чичула Микола, Гиряк Теодор.
В. 383. Томашевський Антін М.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 36. Таркулич Сузанна.
В. 101. Микитин Марія, Микитин Константин, Микитин Василь.
В. 102. Гуманчук Іван, Гуманчук Параня.
В. 165. Скотинський Микола.
В. 170. Томчук Марія.
В. 185. Блашкевич Стефан.
В. 186. Капітула Матрона.
В. 193. Волошин Іван, Волошин Анна.
В. 202. Вільчинська Марія, Фіґо Марія.
В. 247. Качмар Анна, Качмар Василь.
В. 273. Боднар Гілько.
В. 341. Каня Анна, Каня Стефан.
В. 361. Вавро Анна.

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відділ 2. .... 1 член
Відділ 147. .... 1 член

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 22. Харков Володимир.
В. 63. Вархоляк Андрій.
В. 112. Москаль Анна.
В. 171. Хитрин Ліліян.
В. 287. Журавецький Омелян.
В. 292. Лавринець Розалія.
В. 304. Грицковян Іван.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ.

В. 149. Концевич Теодор.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА ВИПЛАЧЕНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 106. Гульчій Анна, Гульчій Василь.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 4. Дудич Олена.
В. 58. Романик Лев.
В. 75. Пристащ Марія.
В. 84. Дудко Петро.
В. 177. Шевчук Анастасія.
В. 190. Ковальчук Федор.
В. 217. Дронжевська Софія.
В. 271. Курила Олекса.
В. 282. Бедзіш Григорій.
В. 292. Вульчин Василь.
В. 361. Процишин Андрій.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 9. Драгущак Анастасія.
В. 65. Мушенська Катерина.
В. 114. Войт Микола.
В. 133. Лах Юрій.
В. 142. Радзиняк Владислав.
В. 159. Стасяк Михайло.
В. 173. Лазорчик Марія.
В. 200. Концур Войцех.
В. 213. Хранюк Василь.
В. 243. Шпорлюк Антонина.
В. 254. Вовк Михайло.
В. 308. Хомицький Антін.
В. 322. Мохналь Марія.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком червня 1937 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	22,199
В місяці червні 1937 р. принято нових	237
В місяці червні 1937 р. принято наново	62
В місяці червні 1937 р. принято з переступними листами	19
В місяці червні 1937 р. принято з інших клас	7
В місяці червні 1937 р. перенесено зі старого до нового роду	2
Разом	22,526
В місяці червні 1937 р. суспендовано	170
В місяці червні 1937 р. відійшли з перест. листами	20
В місяці червні 1937 р. відійшли до інших кляс	7
В місяці червні 1937 р. перенесено зі старого до нового роду	2
В місяці червні 1937 р. відійшли на безплатне продовж.	1
В місяці червні 1937 р. відійшли зі зворотом в готівці	11
В місяці червні 1937 р. відійшли на виплачене обезпеч.	2
В місяці червні 1937 р. померли	13
Разом	226
З кінцем червня 1937 р. в У. Н. С. було дорослих членів	22,300

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі Д.	на $ 100	1
В клясі А.	на $ 250	12
В клясі А.А.	на $ 500	136
В клясі В.	на $ 750	25
В клясі С.	на $1000	273
В клясі В.В.	на $1500	9
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	429
В клясі О-1000	на $1000	290
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	4

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	994
В клясі Р-1000	на $1000	624
В клясі Р-1500	на $1500	6
В клясі Р-2000	на $2000	3

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	682
В клясі Е-1000	на $1000	252
В клясі Е-1500	на $1500	6
В клясі Е-2000	на $2000	2

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі W- 500	на $ 500	1,209
В клясі W-1000	на $1000	2,397
В клясі W-1500	на $1500	9
В клясі W-2000	на $2000	6
В клясі W-3000	на $3000	1

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	232
В клясі Т- 500	на $ 500	4,243
В клясі Т- 750	на $ 750	634
В клясі Т-1000	на $1000	9,533
В клясі Т-1500	на $1500	216
В клясі Т-2000	на $2000	61
	Разом	22,300

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 5. Кубарик Петро, Кубарик Ольга, Кубарик Анна.
В. 11. Ярчак Анна, Рудий Марія, Сінчок Ґладис, Катинський Йосиф, Ярчак Михайло.
В. 30. Піняга Вероніка, Піняга Василь.
В. 31. Процак Франко, Процак Ненсій, Процак Едвард, Процак Григорій, Процак Ольга, Процак Ева.
В. 33. Баран Анна.
В. 43. Коваль Максим, Востян Іван, Держанович Іван.
В. 52. Борденюк Іван Стефан.
В. 57. Жмуд Розалія.
В. 70. Чайка Анна.
В. 104. Стечишин Софія, Стечишин Стефанія.
В. 125. Бобій Марія Стефанія 2.
В. 136. Храпко Юрій.
В. 137. Темко Шерлій Анна.
В. 147. Саранчак Марія.
В. 156. Федорович Йосиф.
В. 164. Іванина Іван.
В. 165. Юркевич Василь 4, Юркевич Мирослав 4.
В. 204. Мороз Ольга, Грабовський Богдан.
В. 212. Чмелик Анна.
В. 230. Васько Пилип.
В. 233. Задорожний Андрій, Задорожна Марія Джейн, Задорожний Іван.
В. 251. Зеруха Йосиф Леонард.
В. 252. Чорний Ґреґорій Іван.
В. 277. Федірко Стефанія Марія.
В. 291. Тарчанин Емілія, Лазуаа Реймa Е., Стефаник Джеймс, Стефаник Стефан.
В. 300. Лаврик Анастасія, Сціленний Богдан Василь.
В. 319. Савчук Іван, Колотило Станислав, Колотило Михайло, Сивик Розалія, Дзера Василь, Дзера Анна, Дзера Еленора.
В. 333. Пенц Катерина, Будз Катерина, Возняк Теодор, Пенц Олена.
В. 334. Вонірка Дорота Анна.
В. 364. Проців Павлина.
В. 373. Волянська Марія, Пресій Марилина.
В. 390. Ґрамошик Шерлій Дзюн, Пич Аллен.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 87. Удич Анна, Удич Деленка.
В. 276. Марковський Іван.
В. 299. Кавалір Іван.
В. 326. Ґоршковська Катерина.
В. 371. Куман Герберт Мирослав, Куман Артур Ігор.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 98. Осатчук Ольга, Осатчук Теодосія.
В. 207. Сисун Леонка.
В. 324. Банах Володимир Михайло.
В. 358. Тимечко Дженій.
В. 361. Джорджа Андрій.
В. 364. Гуманчук Стефан.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 7. Чижовська Розалія, Кавик Михайло.
В. 33. Дороцький Іван.
В. 43. Ладин Лілін.
В. 62. Сливар Володимир, Сливар Вероніка, Сливар Марія.
В. 80. Кобіта Адам Йосиф, Кобіта Михайло, Кобіта Анастасія.
В. 94. Пінська Олена.
В. 102. Якубик Іван.
В. 104. Войнар Стефанія, Войнар Марія, Войнар Ґеня.
В. 112. Стрільбицька Стефанія.
В. 114. Зелінська Йосифа.
В. 123. Козуб Аґнешка.
В. 147. Шурин Дорка.
В. 172. Гриновецька Олсена, Гриновецька Анна.
В. 239. Ільницька Анастасія.
В. 242. Притула Михайло.
В. 276. Сисин Олена.
В. 347. Мінко Теодор, Мінко Катерина.
В. 355. Рак Юрій, Колега Василь, Рак Катерина.
В. 361. Кочанко Іван.
В. 364. Сало Петро Павло.
В. 365. Камінська Марія, Малик Федор, Малик Олекса.
В. 370. Головінська Ґлорія, Головінська Анна М., Головінський Ілай.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 100. Щерба Іван, мол.
В. 102. Гуманчук Стефан.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 1. Хомяк Едвард, Яким Володимир, Ференц Іван, Ярема Володимир.
В. 2. Бінкаровська Розалія.
В. 5. Микитин Іван.
В. 11. Клим Іван.
В. 15. Федірко Емілія.
В. 18. Башта Олена, Зопко Олена, Чеґін Олена, Бомба Андрій, Ванцяк Анна.
В. 20. Кафка Петро.
В. 21. Чубіняк Микола.
В. 30. Піняга Ольга, Вдовяк Іван.
В. 31. Томко Анна, Процак Катерина, Ястшемб Едвард, Феценко Юлія.
В. Юсипчук Мирослав, Давидович Анна, Припхан Розалія.
В. 45. Малик Евген.
В. 57. Бабяк Альберт.
В. 59. Левкович Петро.
В. 62. Бончак Марія, Крецула Олекса, Мельничук Микола, Данько Катерина.
В. 63. Вархоляк Філарет.
В. 64. Лопчинська Евстахія, Вінярський Станислав.
В. 67. Коротащ Стефан, Ґузій Стефан.
В. 69. Бобик Анна.
В. 76. Струк Петро.
В. 81. Билен Олекса.
В. 86. Височанський Микола.
В. 94. Козаченко Олеся.
В. 102. Панасюк Михайло.
В. 104. Ватраль Михайло, Ватраль Іван.
В. 105. Бішко Василь, Слободян Стефанія.
В. 114. Куйбіда Єлеска, Сенчук Юрій, Маркович Йосиф.
В. 116. Петришин Іван.
В. 127. Когут Ольга.
В. 132. Смолинська Марія, Куницька Юлія.
В. 136. Хома Михайло.
В. 140. Терлецький Василь.
В. 146. Ґурняк Олена.
В. 148. Миськів Яків.
В. 151. Паланиця Петро, Біленька Анна, Стельмах Йосиф, Хома Анна, Король Марія, Вавришко Іван.
В. 155. Капцьо Марія, Капцьо Розалія.
В. 156. Закорчений Петро, Єдинак Катерина.
В. 163. Білінська Марія.
В. 176. Гнатусько Михайло, Гнатусько Мирослав.
В. 179. Паращак Теодор, Ґолдак Павло, Петрищин Марія, Ґреськів Михайло.
В. 182. Сосонка Стефанія, Куцах Марія.
В. 207. Сисун Леонка.
В. 210. Струк Василь.
В. 217. Дмитрик Марія, Шевчук Дмитро.
В. 218. Ґринечко Володимир.
В. 221. Іващук Олекса, Мельник Катерина, Луцьків Марія, Пилипів Олена, Дубик Володимир, Іващук Михайло, Олійницький Едвард.
В. 223. Конюх Юлія, Іващишин Теодор.
В. 230. Смолій Михайло.
В. 232. Ріпка Павлина, Страхоцький Іван.
В. 242. Крупка Йосиф.
В. 243. Мишкевич Павлина.
В. 245. Єдлінський Іван, Бойчук Марія, Єдлінська Йосифа, Савчак Іван, Ґулґун Олена.
В. 270. Панас Михайло, Сайчук Михайло, Бобовник Анна, Турчинський Іван, Грабар Іван.
В. 274. Цицик Йосиф, Ґула Михайло.
В. 276. Марковський Іван, Біла Марія.
В. 280. Теклишин Михайло.
В. 282. Старовушний Михайло, Пастух Павло, Кальваровський Стефан, Трач Леон, Осухівський Віктор, Андрусишин Антін.
В. 288. Білецька Анна, Періг Ксеня.
В. 291. Павук Стефан.
В. 292. Деркач Катерина, Форись Бронислава.
В. 294. Левка Михайло, Гуменюк Олекса.
В. 297. Шелестяк Василь.
В. 299. Кавалір Іван.
В. 301. Думанчук Любов, Галущак Михалина, Медзяк Стеан.
В. 319. Трищук Стефан.
В. 321. Фука Йосиф.
В. 332. Попадюк Василь.
В. 339. Палько Василь, Палько Михайло.
В. 344. Режник Андрій, Паклітар Ольга.
В. 362. Кундира Андрій.
В. 363. Непорадний Ярослав, Кліщ Стефан, Непорадна Софія, Пилипів Евгенія, Сеник Володимир.
В. 365. Флиста Анна.
В. 369. Борута Марія, Марців Михайло.
В. 370. Вітенко Софія, Хабінець Олена, Ковальчук Іван.
В. 373. Логуш Володимир.
В. 375. Богдаш Михайло, Сельський Йосиф, Бідей Анна.
В. 378. Гальчук Олекса.
В. 383. Козак Михайло, Ґродзінський Володимир.
В. 384. Кілик Марія, Турко Теодор, Фийка Андрій, Гумерда Іван.
В. 385. Федюк Стефан, Хас Ольга, Бойко Марія.
В. 388. Мороз Володимир, Рубаш Софія, Пінкович Мирослав, Гачак Розалія.
В. 396. Черніцький Іван, Слободян Олекса, Бекіш Юлія, Цілюпа Анна, Федків Анна, Куруна Василь.
В. 400. Вус Анна, Вус Стефан, Шотик Олена.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ ГОТІВКИ:

В. 144. Панько Анна, Панько Марія.
В. 258. Булька Емілія.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 256. Павликовський Богдан 2.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком червня 1937 р. було в У. Н. С. дітей членів	8,257
В місяці червні 1937 р. принято нових	73
В місяці червні 1937 р. принято наново	8
В місяці червні 1937 р. принято з переступними листами	7
Разом	8,345
В місяці червні 1937 р. суспендовано	37
В місяці червні 1937 р. відійшли з переступними листами	2
В місяці червні 1937 р. відійшли до старших чл. У.Н.С.	175
В місяці червні 1937 р. відійшли зі зворотом готівки	3
В місяці червні 1937 померли	2
Разом	219
З кінцем червня 1937 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	8,126

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	5,877
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,734
В клясі 3-ій за 50 цнт. місячної вкладки	515
Разом	8,126
З кінцем червня 1937 р. в У. С. було всіх обезпечених	30,426

У В А Г А,

котру кожний відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени Молодечого Департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за червень 1937 р. суспендованими, якщо бажають бути принятими наново в члени У. Н. Союза, повинні зголоситись до своїх відділів у протягу трицятьох (30) днів від дня опублиновання отсього повідомлення про їх суспензу та заплатити залеглі вкладки й інші належитости секретарям своїх відділів. Коли цього не зроблять до трицятьох днів від дня отсього повідомлення, то опісля будуть автоматично виключені з відділу і з Союза та втратять усі членські права, запомоги і привілеї, з винятком тих прав, які є застережені в нових родах обезпечення. Такі самі права й обмеження відносяться також до тих членів, які на протязі червня 1937 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших правно існуючих відділів У. Н. Союза.

Дано в Джерзі Ситі, Н. Дж., дня 13. липня 1937 р.

Дм. Галичин, гол. рек. сер.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗА ЧЕРВЕНЬ 1937 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	350.73	165.	35.66
2.	224.72	166.	50.77
3.	109.09	167.	86.58
4.	86.29	168.	195.92
5.	201.81	169.	48.78
7.	228.35	170.	180.20
8.	209.80	171.	69.64
9.	155.82	172.	40.78
10.	188.80	173.	80.46
11.	87.10	174.	40.39
12.	140.36	175.	166.37
13.	72.62	176.	216.49
14.	18.56	177.	123.99
15.	23.91	178.	82.71
16.	78.92	179.	213.65
17.	71.42	180.	30.56
18.	127.23	181.	124.55
19.	10.85	182.	173.38
20.	198.23	183.	84.54
21.	128.63	184.	12.57
22.	99.52	185.	76.83
23.	39.28	186.	68.61
24.	97.61	187.	37.90
25.	97.50	188.	55.38
26.	35.75	189.	16.38
27.	60.04	190.	34.58
28.	111.29	191.	128.02
29.	147.95	192.	130.73
30.	62.90	193.	116.63
31.	173.13	194.	46.65
32.	33.89	195.	54.07
33.	97.93	196.	49.72
34.	42.67	197.	38.12
36.	137.92	198.	128.05
37.	105.38	199.	29.81
38.	237.67	200.	160.57
39.	118.99	201.	40.43
40.	21.58	202.	39.96
41.	25.61	203.	96.31
42.	167.88	204.	642.29
43.	52.04	205.	22.66
44.	129.61	206.	456.20
45.	276.98	207.	79.57
46.	29.91	208.	28.72
47.	48.83	209.	93.87
48.	48.82	210.	53.71
49.	17.96	211.	185.77
50.	182.76	212.	51.98
51.	64.70	213.	325.51
52.	111.57	214.	43.54
53.	90.72	215.	26.10
54.	45.97	216.	38.59
55.	49.09	217.	404.43
56.	147.94	218.	305.43
57.	186.89	219.	115.15
58.	162.89	220.	175.75
59.	154.79	221.	547.24
60.	36.10	222.	10.03
61.	25.01	223.	290.84
62.	119.60	224.	25.32
63.	277.40	225.	18.12
64.	98.16	226.	63.00
65.	255.95	227.	56.58
66.	115.24	228.	138.52
67.	189.92	229.	189.86
68.	20.31	230.	276.91
69.	125.56	231.	20.81
70.	266.16	232.	63.09
71.	15.58	233.	11.57
72.	64.79	234.	132.21
73.	98.97	235.	136.82
74.	32.21	236.	164.51
75.	117.75	237.	231.05
76.	323.71	238.	118.68
77.	70.52	239.	274.59
78.	133.03	240.	33.85
79.	19.23	241.	89.43
80.	48.89	242.	124.15
81.	146.10	243.	64.89
82.	72.68	244.	25.84
83.	189.45	245.	98.76
84.	52.21	246.	58.14
85.	143.36	247.	246.12
86.	237.08	248.	60.76
87.	166.72	249.	43.11
88.	17.81	251.	428.60
89.	38.33	252.	74.87
90.	200.00	253.	85.54
91.	339.87	254.	112.75
92.	20.59	255.	77.98
93.	58.12	256.	50.94
94.	366.75	257.	35.82
95.	39.39	258.	26.04
96.	164.93	259.	195.63
97.	166.38	260.	64.40
98.	193.11	261.	24.28
99.	187.81	262.	64.80
100.	123.95	263.	63.92
101.	46.99	264.	29.56
102.	503.44	265.	31.04
103.	112.27	266.	89.85
104.	264.15	267.	91.86
105.	204.97	268.	109.78
106.	267.63	269.	38.26
107.	37.23	270.	209.25
108.	111.17	271.	81.31
109.	146.68	272.	28.47
110.	9.15	273.	151.64
111.	38.35	274.	181.76
112.	304.34	275.	91.19
113.	72.74	276.	375.86
114.	54.84	277.	167.28
115.	24.67	278.	111.88
116.	53.28	279.	32.68
117.	112.28	280.	185.24
118.	71.55	281.	102.79
119.	36.35	282.	232.91
120.	159.51	283.	124.05
121.	145.41	284.	71.59
122.	56.06	285.	26.55
123.	144.91	286.	35.44
124.	105.08	287.	16.45
125.	60.38	288.	233.48
126.	86.16	289.	30.34
127.	157.30	290.	62.30
128.	8.26	292.	509.01
129.	35.98	293.	33.01
130.	358.16	294.	42.58
131.	19.07	295.	182.59
132.	158.81	297.	26.95
133.	238.83	298.	86.89
134.	102.30	299.	49.18
135.	49.05	300.	205.27
136.	181.51	301.	153.67
137.	190.07	302.	12.43
138.	63.15	303.	64.19
139.	75.84	304.	68.14
140.	82.18	305.	62.38
141.	97.34	306.	31.53
142.	144.19	307.	77.64
143.	108.21	308.	113.80
144.	35.76	309.	45.64
145.	49.25	310.	72.18
146.	165.03	311.	14.86
147.	518.49	312.	61.85
148.	30.33	314.	13.88
149.	39.71	315.	22.77
150.	38.76	316.	272.82
151.	106.12	317.	85.75
152.	81.00	318.	133.27
153.	12.04	319.	68.86
154.	39.98	320.	115.13
155.	460.88	321.	81.97
156.	113.49	322.	57.36
157.	9.98	323.	70.23
158.	239.70	324.	154.47
159.	71.78	325.	95.97
160.	102.01	326.	128.67
161.	183.68	327.	44.09
162.	38.62	328.	24.47
163.	105.27	329.	6.90
164.	115.16	330.	139.36

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
331.	42.21	364.	335.06
332.	82.13	365.	106.75
333.	90.67	366.	19.81
334.	211.69	367.	326.29
335.	52.04	368.	26.49
336.	219.95	369.	222.14
337.	27.83	370.	207.14
338.	264.98	371.	199.01
339.	104.31	372.	32.40
340.	21.26	373.	36.31
341.	74.77	374.	86.28
343.	21.20	375.	95.30
344.	80.98	376.	28.96
245.	107.93	377.	26.96
347.	126.81	378.	25.58
349.	56.06	379.	69.82
350.	114.06	381.	29.80
351.	45.95	382.	38.30
352.	93.63	383.	170.44
353.	25.76	384.	38.28
354.	17.93	385.	252.30
355.	64.62	386.	24.83
357.	60.52	388.	159.22
358.	66.80	390.	59.43
359.	103.95	392.	24.01
360.	16.63	396.	98.02
361.	1,086.29	400.	75.04
362.	64.98	401.	44.50
363.	95.81		

З місячних вкладок нових родів обезпечення ______ $43,708.98

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	13.71	217.	2.74
2.	5.76	221.	8.20
3.	2.42	225.	14.54
7.	1.13	230.	3.81
8.	5.71	234.	24.12
19.	1.58	237.	2.68
20.	3.17	243.	18.23
28.	31.07	245.	3.08
30.	11.32	257.	7.31
33.	7.91	262.	5.38
37.	17.20	268.	2.93
39.	23.35	274.	1.49
57.	4.98	275.	18.25
62.	1.18	276.	6.96
65.	14.17	277.	2.02
69.	4.52	278.	2.30
70.	3.80	282.	3.55
83.	4.11	283.	4.93
90.	13.43	284.	3.37
101.	2.84	286.	37.75
102.	4.96	288.	3.83
106.	11.86	292.	2.87
108.	10.63	295.	1.13
112.	6.53	298.	3.05
117.	4.46	305.	8.31
125.	3.61	312.	2.26
127.	5.65	316.	1.41
134.	3.06	321.	5.01
135.	2.08	322.	1.31
139.	2.35	328.	2.01
140.	1.64	331.	4.74
142.	13.30	334.	2.28
143.	11.55	335.	6.34
147.	28.99	336.	7.46
151.	9.79	341.	1.75
156.	1.29	345.	2.65
161.	4.41	349.	5.24
170.	16.22	358.	2.52
181.	1.57	361.	9.60
185.	6.68	363.	88
189.	8.15	367.	3.51
194.	1.62	368.	74
206.	5.45	370.	21.42
208.	2.48	371.	1.30
209.	4.26	384.	28.93
215.	2.14	385.	4.03
216.	15.82	388.	17.56

З місячних вкладок старого роду обезпечення ______ $ 689.69

З місячнох вклад від членів	$44,398.67
Звільнення членів з місячних оплат (дивіденда)	344.74
Процент від моргеджів	4,212.24
Процент від бондів	7,060.42
Процент від позичок	753.33
Рент від реальностей	7,500.00
Зворот за лайсенс	25.00
Продаж ювилейної книги	2,474.00
Зворот позичок по суспендованих членах	20,048.00
Зворот позичок	1,802.00
Спродаж бондів	82,123.75
Доплачено до бондів	190.00
Заробок на бондах	2,488.75
Сплати моргеджів	3,186.73

Сирітські части по бл. п.:

в. 78 Ленарт Іван ______ 600.00

Разом $177,207.63

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 18 Маційовський Дмитро	$ 1,000.00
в. 39 Кудлик Елисавета	750.00
в. 67 Пошпур Теодор	1,000.00
в. 73 Поледворний Йосиф	1,000.00
в. 78 Ленарт Іван	1,000.00
в. 114 Войт Микола	1,000.00
в. 173 Лазорчик Марія	250.00
в. 200 Концур Войтіх	1,000.00
в. 218 Гренечко Іван	1,000.00
в. 242 Гришко Іван	1,000.00
в. 247 Сивий Іван	1,000.00
в. 260 Подоляк Пазя	500.00
в. 273 Кутяк Ксеня	500.00
в. 308 Хоміцький Антін	500.00
в. 369 Паращинець Семко	1,000.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 36 Андріїв Параска	112.00
в. 48 Карбовнічак Стефан	1,210.54
в. 52 Рябець Юрій	478.00
в. 109 Прибильський Мих.	209.35
в. 169 Сорока Іван	133.00
в. 120 Добош Іван	224.00
в. 243 Синіцький Илько	272.50
в. 326 Своренъ Василь	99.75

Виплати з фонду народного:

Музей у Львові	100.00
Музей ім. Шептицького	50.00
Музей у Празі	150.00
Захоронка дітей у Львові	50.00
Школа Василянок у Яворові	50.00
Господарська Академія	50.00
Дівоча Бурса у Львові	50.00
На будинок для письменників	200.00
Видавництва Огієнка	150.00
Бібліотека в Парижі	50.00
Сокіл Батько у Львові	50.00
Рідна Школа	400.00
Інваліди	150.00
Оборона Лемківщини	150.00
Читальня в Жубанню	50.00
Читальня в Вороблиknown	50.00
Читальня в Красній	50.00
Школа на Буковині	50.00
в. 401 Амброзій Кук	50.00
Обєднання на видавництва	500.00
Д-р Василь Галич на видавництва	300.00

Виплати з фонду запомогового:

в. 4 Пупчик Микола	50.00
в. 42 Непик Микола	50.00
в. 50 Саляк Анна	25.00
в. 51 Батицький Роман	50.00
в. 62 Мельничук Федор	35.00
в. 64 Гаврилюк Кіндрат	35.00
в. 69 Комарницький Мих.	35.00
в. 69 Семенович Григорій	30.00
в. 78 Котляр Теодор	85.00
в. 83 Газдун Василь	35.00
в. 90 Масинич Марія	25.00
в. 98 Підгайний Іван	35.00
в. 103 Стадник Катерина	25.00
в. 104 Стецько Юлія	25.00
в. 121 Кубітович Петро	35.00
в. 123 Байда Павло	100.00
в. 147 Галасовський Петро	50.00
в. 174 Савран Андрій	35.00
в. 192 Чорнобай Параскевія	25.00
в. 196 Марусин Іван	50.00
в. 206 Виспянська Катерина	25.00
в. 218 Ляхоцький Онуфрій	25.00
в. 223 Кузьмінський Григ.	75.00
в. 223 Мічел Михайло	25.00
в. 265 Гузеля Іван	35.00
в. 269 Ціпура Теодор	25.00
в. 309 Кінаш Ева	25.00
в. 336 Матіїшин Михайло	35.00
в. 367 Бабій Антін	75.00
в. 367 Петрик Софія	25.00
в. 367 Гнатів Дмитро	50.00
в. 388 Чабан Семен	35.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,595.00
Свобода за Ювилейну Книгу	2,571.31
Податки на реальностях	2,152.16
Актуар за нові грамоти і зладження статута	1,902.15
Свобода за праці, опал і світло	1,695.34
Нагороди за нових членів	886.00
Платня головного уряду	685.00
Машини до писання	455.00
Платня помічних сил	164.00
Оголошення, репрезентації і т. п.	108.25
Лікарі за нових членів	97.50
Почта, телефон, експрес і т. п.	93.05
Бонди головного уряду	85.15
Офісові прибори	56.78
Справи правні	50.00
Головний лікар	37.50
Стейт Ню Джерзі за звіти з контролі майна У. Н. С.	26.00
Соціяльне обезпечення	25.32
Асекурація робітників	14.10
Печатка для відділу	5.83

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти і зворот скансельованих позичок по суспендованих членах	22,226.26
Зворот проценту на моргеджу	13.73
Доплачено до бондів понад „пар"	190.00
Процент на бондах	490.36
Процент на моргеджах Ф. Г. А.	96.56
Премія на моргеджах	756.02
Дивіденда	274.17

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	83,931.25
Інвестовано в моргеджах Ф. Г. А.	30,240.82
Позички членам	5,769.00
Інвестовано в реальности	1,829.23
Заплачено процент на бондах з фонду сирітського	55.55
Дивіденда фонду адміністр.	51.25
Дивіденда фонду запомог.	10.30
Дивіденда фонду конвенц.	6.44
Дивіденда фонду народного	2.58

Разом $179,826.10

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем травня 1937 осталася	$197,068.46
Прихід за червень	177,207.63
Разом	$374,276.09
Розхід за червень	179,826.10
Готівка з кінцем червня 1936 осталася	$194,449.99

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 194,449.99
Моргеджі	1,201,963.71
Бонди	1,137,323.89
Реальности	1,059,662.56
Дім У. Н. Союзу	110,000.00
Позички	472,466.00
Разом	$4,175,866.15

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	$3,455,752.35
Фонд запомоговий	74,274.51
Фонд адміністраційний	125,325.78
Фонд народний	1,216.04
Фонд конвенційний	1,030.21
Фонд резервовий	12,221.22
Фонд посмертний старого роду обезпечення	73,217.89
Contingent Fund for protection of Investments	226,134.00
Фонд сирітський	206,694.15
Разом	$4,175,866.15

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗУ

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ за червень 1937 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	9.90	124.	6.07
2.	12.15	125.	6.15
3.	2.70	126.	5.40
4.	2.03	127.	7.65
5.	7.05	128.	1.35
7.	12.60	129.	70
8.	13.28	130.	17.10
9.	11.55	132.	5.40
11.	15.85	133.	3.15
12.	1.35	135.	4.50
13.	11.47	136.	15.53
14.	1.58	137.	10.80
15.	1.12	138.	3.15
16.	6.30	139.	3.84
18.	2.25	140.	6.55
20.	10.35	141.	45
21.	9.23	142.	16.65
22.	1.15	143.	5.23
23.	90	144.	2.05
24.	9.68	145.	6.75
25.	90	146.	4.95
26.	4.95	147.	26.55
27.	70	148.	3.15
28.	8.32	149.	2.70
29.	9.00	150.	10.70
30.	7.43	151.	11.93
31.	11.05	152.	3.00
33.	13.50	154.	45
34.	1.15	155.	19.15
36.	10.15	156.	9.90
38.	4.95	158.	12.83
39.	4.18	159.	4.73
40.	1.58	160.	3.85
42.	7.42	161.	8.55
43.	4.05	162.	1.15
44.	12.37	163.	4.25
45.	13.28	164.	23.20
46.	1.80	165.	4.05
47.	2.95	167.	6.53
48.	2.02	168.	4.50
50.	14.85	169.	75
51.	45	170.	9.67
52.	3.87	171.	14.62
53.	2.93	172.	9.00
54.	1.35	173.	3.80
55.	3.40	174.	4.05
56.	11.50	175.	7.87
57.	8.15	176.	11.70
58.	9.90	177.	1.13
59.	13.05	178.	3.15
60.	2.93	179.	12.38
61.	2.93	180.	16.88
62.	7.65	181.	70
63.	16.43	182.	5.20
64.	8.90	185.	5.85
65.	12.60	186.	1.80
66.	1.15	187.	45
67.	6.52	188.	4.80
68.	90	189.	1.15
69.	3.60	191.	5.85
70.	7.43	192.	8.10
71.	50	193.	5.18
72.	3.85	194.	1.50
73.	3.83	196.	2.95
74.	45	197.	45
75.	8.55	198.	7.00
76.	16.42	199.	75
77.	5.62	200.	15.18
78.	3.15	201.	3.60
79.	90	204.	63.00
80.	3.15	205.	3.45
81.	6.08	206.	28.60
82.	4.05	207.	2.25
83.	9.45	208.	45
84.	1.15	209.	1.35
85.	16.45	210.	1.13
86.	7.65	211.	10.80
87.	10.58	212.	90
88.	1.80	213.	16.20
89.	2.00	214.	1.30
90.	14.85	217.	17.10
91.	19.15	218.	9.00
92.	1.00	219.	5.40
93.	1.35	220.	9.00
94.	12.82	221.	35.35
95.	4.30	223.	31.50
96.	8.35	225.	1.50
97.	12.38	227.	90
98.	2.95	228.	3.15
99.	15.75	229.	11.30
100.	2.93	230.	14.17
102.	26.10	231.	5.85
103.	4.27	232.	5.85
104.	7.00	233.	2.25
105.	10.35	234.	15.55
106.	10.35	235.	10.13
107.	2.30	236.	7.42
108.	3.15	237.	10.80
109.	5.85	238.	9.00
110.	1.35	239.	18.23
112.	10.35	241.	1.80
113.	4.05	242.	18.00
114.	4.75	243.	8.78
115.	3.60	244.	1.58
116.	7.25	245.	6.75
117.	1.58	246.	2.02
118.	1.15	247.	13.10
120.	9.90	248.	4.95
121.	11.43	251.	14.00
122.	1.60	252.	5.40
123.	5.00	253.	1.80

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
254.	6.53	321.	5.85
255.	3.60	322.	1.35
256.	3.28	323.	8.55
257.	1.80	324.	4.73
258.	6.07	325.	3.60
259.	8.10	326.	6.98
260.	12.60	327.	3.00
261.	2.85	328.	90
262.	1.35	329.	25
263.	2.05	330.	10.80
265.	1.13	331.	5.20
266.	3.83	332.	6.98
267.	3.83	333.	3.60
268.	4.28	334.	7.88
269.	2.25	335.	2.25
270.	11.70	336.	13.95
271.	4.95	337.	25
272.	1.80	338.	13.75
273.	3.15	339.	6.07
274.	5.63	340.	1.80
275.	4.50	341.	1.15
276.	24.75	344.	2.48
277.	11.98	345.	6.75
278.	3.55	347.	10.80
279.	3.60	349.	5.40
280.	4.95	350.	1.15
281.	7.65	351.	68
282.	17.10	352.	5.20
283.	7.65	354.	67
284.	1.35	355.	2.05
285.	50	357.	2.25
286.	2.93	358.	3.60
287.	45	359.	8.55
288.	11.47	361.	47.05
289.	3.60	362.	9.25
290.	2.25	363.	11.95
292.	30.37	364.	16.20
293.	1.35	365.	6.98
294.	2.93	366.	3.85
295.	4.73	367.	11.25
297.	2.25	368.	50
298.	1.15	369.	13.95
299.	2.25	370.	5.85
300.	19.45	371.	10.25
301.	5.65	373.	8.15
302.	50	374.	6.30
303.	2.92	375.	6.77
304.	50	376.	25
305.	3.85	378.	2.48
307.	1.80	379.	9.90
308.	2.05	381.	1.58
309.	1.35	383.	12.83
310.	2.25	384.	7.90
311.	1.15	385.	12.15
312.	5.40	386.	4.05
314.	1.58	388.	15.08
315.	25	390.	7.42
316.	9.25	392.	1.80
317.	3.38	396.	5.20
318.	7.42	400.	13.05
319.	6.30	401.	1.58
320.	5.40		

З місячних вкладок	$2,360.89
Процент від бондів	306.25
Процент від моргеджів	323.17
Сплати моргеджів	965.00
Разом	$3,955.31

РОЗХІД:

Виплати з фонду посмертного:

в. 102 Гавриляк Василь	$ 93.00
в. 256 Павловський Богдан	200.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Актуар за зладження нових грамот і справлення статуту	850.00
Свобода за Укр. Тижневик	475.00
Платня помічних сил	254.00
Свобода за праці	226.50
Видатки канцелярійні, почта і т. п.	25.00
Соціяльне обезпечення робітників	9.32
Нагорода за нових членів	2.00

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти Т. 2.	25.06
Процент на бондах	111.11

Інвестиції:

Інвентовано в бондах ______ 10,100.00

Разом $12,370.99

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем травня 1937 осталася	$61,027.84
Прихід за червень	3,955.31
Разом	$64,983.15
Розхід за червень	12,370.99
Готівка з кінцем червня 1937 остається	$52,612.16

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 52,612.16
Моргеджі	171,975.12
Бонди	129,849.64
Реальности	56,650.92
Позички	104.00
Разом	$411,191.84

Стан довжний:

Фонд посмертний	$304,962.77
Фонд адміністраційний	106,229.07
Разом	$411,191.84

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.
М. Мурашко, гол. предс.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЯК ЗДОРОВОМУ КОРОЛЕВІ ПУСКАЛИ КРОВ...

Паризький лікар Антен Дакен був двірським лікарем короля Людвика XIV. Зчасом як королівський лікар дуже забагатів. Що не все при помочі лікування доходив до грошей, показує така пригода:

Раз відвідав Дакена відомий паризький хірург д-р Тарте, що приїхав до Версалю.

— Я прийшов до вас, пане Дакен, — став говорити Тарте зараз при вході — щоби ви дозволили мені пустити кров його величності.

— Що ви говорите? — перелякано спитав Дакен. — Що значать ці ваші слова?

— Слухайте мене, пане докторе! — сказав Тарте. — Ви знаєте, що я найліпший хірург у Парижі. Дуже добре йшла мені ординація. Та останніми часами мені не ведеться. Один вищий державний службовець помер мені під руками, як я йому розтяв жилу та пускав кров. Одному старому панові зоперував я ногу й він уже кульгає від того часу. Це може трапитися кожному хірургові. Одначе люди того не розуміють. Я пропав. Вістка про мої невдачі рознеслася по всьому Парижі; я сьогодні не маю ні одного пацієнта. Ви можете врятувати мене! Зробіть так, щоб я королеві пустив кров, а я буду вам дуже вдячний.

— Ще що?! Говорите нісенітниці — крикнув сердитий Дакен. — Знаєте, що лише двірський хірург Марешаль має право його величності пускати кров. Крім того король тепер зовсім здоров, зовсім не потребує лікарської помочі!

— А всеж пускання крови не може перешкодити навіть здоровому — настоював Тарте. Колиб я дав вам двацять тисяч талярів, ви напевно моглиб вговорити короля, щоб дав собі пустити кров і щоб до того покликав мене.

Як Дакен почув про двацять тисяч талярів, зараз успокоївся та сказав д-рові Тарте, щоб остався в Версалі, а він його прикличе, як буде треба.

Зараз після того Дакен пішов до короля.

— Добрийдень, докторе, — поздоровив король свого лікаря. — Ми здорові, лише п. Рен не почувається добре.

— Я знаю, ваша величносте, я вже був у нього. Апоплексія...

Після того Дакен приступив до короля та довго вдивлявся йому в лице.

— Що ви так вдивляєтеся в мене?

— Ваша величносте, — відповів Дакен — я гадаю, що булоб дуже добре, щоб ваша величність дала собі пустити кров. Ось п. Рена вдарила апоплексія, а мене тривожить прискорений живчик вашої величности...

Все пішло гладко й згідно з бажанням паризького хірурга Тарте. Здоров король Людвик XIV. дозволив, щоб йому Тарте пустив кров, якого Дакен дуже поручав королеві.

Дакен дістав 20,000 талярів, а щасливий Тарте відїхав до Парижа.

На другий день на його дверях зявилася нова велика табличка, на якій великими буквами було виписано:

„Д-р Тарте, надворний лікар короля Людвика XIV".

Поглядова наука: — Володку, чому Олюночка плаче? Ти певно знову докучав їй?

— Ні, мамо. Лише Олюнька не знала, як має зїсти свою помаранчу, то я їй показав.

ІСТОРІЯ... „МАМИ" Й „ТАТА"

Чому першими словами в мові дитини є „мама" й „тато"? Чому в усіх мовах ті слова звучать дуже подібно?

Зачнімо від слова „мама". Складається воно з двох однакових складів: „ма"-„ма", і в кожній є голосівка „а" та шелестівка „м". При вимовлюванні тієї шелестівки уста стискаються, зате повітря проходить свобідно і так ця шелестівка стає звучна та плавка. Двогубність і повторення цієї шелестівки піддала думку деяким мовознавцям і психольогам здогадуватися, що звук „м" у немовляти це просто продовження чинности ссання. Отже „мама" це був би оклик ссання, приказ, даваний тій самій істоті, яка одинока може це бажання заспокоїти. Та вже і сам оклик „мама" приносить немовлятку вже свого роду заспокоєння, як продовження діяльности ссання дає деяку оману вдоволення.

Коли мати підходить до колиски, а немовля витає її окликом „мама!", то мати думає, що дитина так її „зве" і потім у присутності всіх радіє, яка то її дитина „мудра"! Тимчасом це ніяка мудрість, лише немовля висловлює так свій голод. Дитина може той була дійсно голодна, або враження голоду зродилось у неї, як побачила особу, що дає їй корм. Тому, що на оклик „мама" підбігає звичайно мати, яка кормить дитину, (тому й немовля, коли хоче прикликати її, вживає тих звуків „мама" та щойно тоді починає свідомо лучити слово „мама" з поняттям матери. Часом вимовляє лише „ма".

Коли ті два склади „ма-ма" стануть справжнім словом, що означає маму, починає те слово „жити", отже підлягає законам, які кермують розвитком мови. Відси походять ріжні, хоч подібні до себе, форми того слова в ріжних мовах. Нпр. уже в дуже давніх часах в індоевропейських мовах це слово одержало кінцівку: по грецьки „метер", по латинськи „матер" (відси французьке „мер"), по англійськи „модер", по німецьки „мутер". Одначе в цій формі є це вислови дорослих, яких уживають поза родиною. В родині вживають найдавнішої форми: „мама".

Одначе форми „мама" й „ма" не є однакові на означення матери. Часом у деяких народів немовлята кажуть спочатку „ам" замісць „ма". Тому теж в альбанській мові на означення матери повстало слово „ама", в ісляндській для бабусі „амма". Латинське „аміта", утворене з „ам" і кінцівки „іта", одержало значіння тітки та постало з тогож старофранцузьке „ант", а відси англійське „ант" і новофранцузьке „тант". У семітських мовах також слова, що означають маму, мають голосівку перед звуком „м": асирійське „умму", гебрайське „ем" і т. д.

У деяких мовах замісць слів із „м" на означення матери є сполука із спорідненим звуком, а саме „н". Так напримір у грецькій мові „нанне" перейшло на тету, в латинській „нонна" на бабусю, в ґренляндській до нині „анана" значить мама, а „ана" — бабуся.

Історія слів „тато" „папа" — подібна до історії „мама" і „ма". Немовля таксамо легко починає вимовляти двогубне „м", як і двогубне „п". Таксамо „мама" як і „папа" складається з двох найпростіших складів, у які входить одна й та сама голосівка „а". Так само „папа" як і „мама", як лише вийшли з дитячої кімнати та стали словом щоденної мови, прибрали зараз кінцівку загальної мови. Відси як „матер" маємо в латинській мові „патер", що згідно з фонетичними законами у французькій мові перемінилося в „пер", у німецькій „фатер", в англійській „фадер", в данській „фадер", і т. д. Слово „папа" перейшло до історії, бо стало титулом голови католицької церкви: Папа.

Попри форми з „п" є теж форми з двогубним „б" — італійське „баббо", болгарське „баба", турецьке „баба". В семітських мовах слова ті мають на початку голосівку, як „аб", „абу" та „абба". Цей грецький вислів „аббас" став назвою голови монастиря майже в усіх европейських мовах (нпр. німецьке „абт", англійське „абот").

Маємо ще й інші форми на окреслення батька, в цьому випадку замісць із „п" або „б" — із передзиково-губним „т" або „д": у санскриті „тата", в українській мові „тато", в російській „тятя", валійській „тат", в африканській (Конго) „тата".

У словянських мовах і литовській рівнорядно виступає звук „д", нпр. „дед" (в болгарській), дядя (російській), „деде" (литовській), „дядя" (російській), „дідо" (український). Одначе значіння цього слова переважно є „батько батька" себто діда, дідуся, або теж старого чоловіка. Та також, як у деяких мовах слова, що означають маму, одержали значіння тети, таксамо в деяких мовах слова, що первісно означали батька, перейшли на вуйка: грецьке „теіос" (відси італійське зіо), литовське „деде", російське „дядя", українське „дядько".

Форми із початковою голосівкою є дуже старі та повторюються без змін у санскриті, грецькій, латинській та готицькій мові. Відси імя Атиля (король ґунів) значило первісно „тата", відси мадярське „атя", турецьке „ата", баскійське „аіта", ґренляндське „атата", російське „атец".

Як бачимо, „мама" й „тато" мають історію довгу та замотану, одначе початок свій беруть із уст немовляти, кожного немовляти, всеодно, чи його колиска стоїть в індійській чи в українській хаті.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

„ФУНДАЦІЯ КРАЩОГО ПОРОЗУМІННЯ".

Джеремія Т. Магоні, бувший суддя, президент Аматорської Атлетичної Юнії, звісний з виступів на ріжних українських святах, подає до відома створення „Фундації Кращого Порозуміння".

Фундація має складатися з визначних католиків, протестантів і жидів та старатися за краще порозуміння між ріжними національними й релігійними групами в Америці.

Основники фундації кажуть, що в Америці піднімається хвиля нетолеранції та повстають щораз новіші ґрупи з ріжними упередженнями. Для протиділання їх акції треба осібної організації.

Проти нетолеранції вір і націй говорено багацько віддавна. Малощо не кожна віра говорить проти нетолеранції інших вір (крім своєї). Малощо не кожна нація говорить проти нетолеранції інших націй, крім своєї. Звісно, не багацько це помагає. Цікаво: чи поможе обєднати людей ріжних вір і націй для того, щоб говорити проти нетолеранції?

ОТЖЕ НЕ ЗА ШЛЮБ.

Приїхав до Америки кілька тижнів тому Роберт Андерсон Джардін, англіканський священик, що свого часу за одну добу вславився був на ввесь світ, давши князеві Виндзорові, бувшому англійському королеві, шлюб з панею Симпсон.

При своїм приїзді в Америку він говорив, що думає дати відчити про князя і його жінку. Попри це думає збирати гроші на добродійні цілі в Англії. Акції не пішли йому дуже добре: на відчити люди не приходили, а визначні люди відсахували від попирання його добродійних зборок.

Оґірчений цею саботажною акцією, священик загрозив, що він незадовго виступить з ревеляціями про інтриґи, котрими архиєпископ кентеберійський та англійський премієр міністрів Болдвин заставили короля Едварда зректися престола.

Тепер уже Америка настоложила вуха. Як довго справа йшла за шлюб князя, кого це могло обходити нині? Та коли справа йде за основні справи монархізму, це вже цікавіше.

ЩО БРАКУЄ КАПІТАЛІЗМОВІ?

Пробував цю загадку розвязати Антоні Ленер, директор школи для вишколу кооператорів, у своїх вітчитах в літнім кооперативнім курсі в колеґії стейту Месечусетс в Амгерсті. Він протиставив кооперативний рух капіталізмові. Говорив, що кооперативи спираються на закон християнства, тоді як капіталістична система спирається на фільософії з джунґлів, що виносить під небеса брутальну фізичну силу. Капіталістична система може працювати лишень так довго, поки мотив зисків може виконувати свою функцію. Коли прийде до того, що зиски, можуть мати лише мало людей, а для великого числа людей лишається хіба недостаток, тоді приходить кріза капіталістичної системи.

Критика капіталістичної системи може бути зовсім слушна, одначе, чи є кооператизм виходом з капіталізму? Чи лікар, котрий розпізнав добре недугу людини, вже певно подасть на цю недугу добрий лік?

ПРАВА КАПІТАЛІСТІВ.

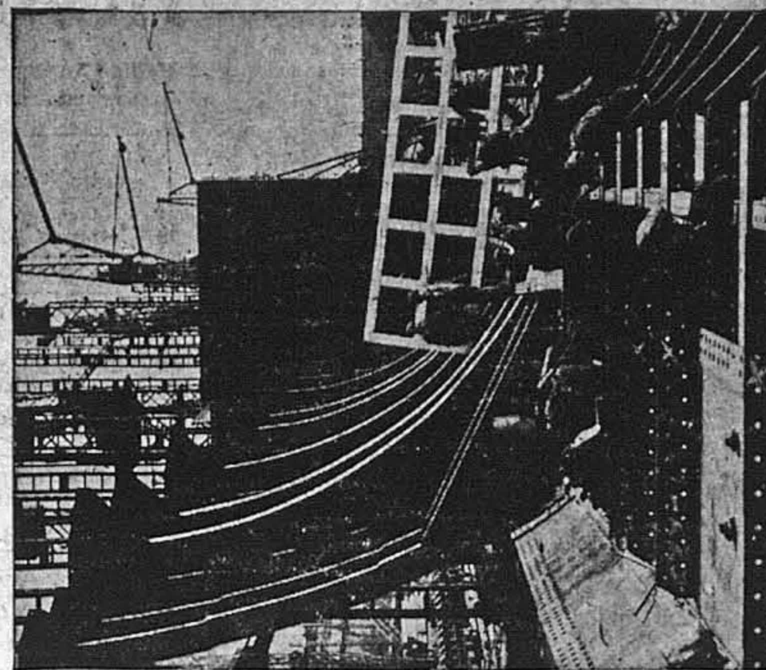
Джан Т. МекНиклас, римокатолицький архиєпископ у Синсинеті, видав до своєї дієцезії пастирський лист, з котрого вимки розійшлися по всому краю, бо він говорить про пекучі питання часу. На-водять нюйорські ґазети з цього листа такі-слова:

„Велика боротьба ведеться нині в цьому краю... Видається майже неможливою річю змінити погляди промисловців і капіталістів, котрі вірять у господарське рабство".

Вони не можуть зрозуміти, що капітал не має право до справедливих зисків від своїх інвестицій, але до нічого більше".

Чого саме більше понад ці зиски домагаються капіталісти? Вони хочуть безмежної влади над своїми робітниками. Архиєпископ каже що в краю є сильний рух за тоталітарну державу.

ҐВАЙТ СТАР КЮНАРД БУДУЄ НОВИЙ НАДКОРАБЕЛЬ

КЛАЙДБЕНК, ШОТЛЯНДІЯ: У 1940 році „Квін Мейрі" матиме посестру, що буде мабуть трошки більша від неї. Цей корабель Лінії Кюнарда Ґвайт Стар, що його означено числом 552, саме тепер будують у корабельних варстатах Джана Бравна і Ко. в цій місцевості. Образок показує поступ, якого вживають при його будові. Відповідно до теперішніх сподівань, новий корабель опустять на воду наступного року, а свою службу він сповнятиме на початку літа 1940 року. (Огол.)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЧЕСТЕР, ПА.

10-літній ювилей С. У. А.

Кожна організація старається час до часу провірити свою працю, свої сили, підрахувати все те, що вже зробилося впродовж певного часу, щоб, провіривши минувшість, попрямувати до кращої будучности.

Таке підрахування своєї праці зробила наша організація, 2 від. С. У. А. в Честер, Па., святкуючи 10-літній ювилей свого існування.

Ювилей святковано в такому порядку: рано по Службі Божій місцевий парох о. О. Мицик відслужив панахиду за померлих членкинь. Пополудні відбувся святочний концерт. Вступне слово виголосила предсідниця відділу, Анна Глиняк. Вона представила безнастанну боротьбу, що її зводить у житті кожна людина; а далі пояснила потребу спільної праці, коли ми з цеї боротьби маємо вийти переможцями. В дальшу програму входили пісні хору ім. Лисенка, під проводом молодого диригента, Франка Лаврика. Деклямації були такі: Анна Бартіш — „Де щастя України?", вірш власного укладу. Юлія Лебіщак — „Присяга", вірш Марії Підгірянки; Емілія Оґар — „Ранок", вірш Уляни Кравченко. Віршований привіт, спеціяльно пересланий на це свято о. Мусійчуком, відчитав о. Мицик. Марійка Пастернак відспівала сопранове соло. Відіграла на пяні і відспівала соло Любка Перчак. Тріо „Ходить гарбуз", відспівали: Любка Перчак. Юстина Оґар, Йосиф Гапій. Соло на пяні віддіграв знаний радіовий український пяніст Франко Лаврик. Терцет „Занадився журавель" відспівали маленькі школярі Іван Михальцевич, Ґеня Апкнес і Василія Гапій.

Головний реферат виголосила пані К. Білонь. Вона виказала та пояснила три конечні справи в житті українськоі жінки: культурно освітня праця, праця в політичному житті і виховання дітей на корисних громадян та добрих українських патріотів.

Про орґанізацію і про 10-літню працю відділу виголосила реферат організаторка відділу, пані Катерина Бобяк. Вона представила всі ті трудноці, серед яких приходилось організувати відділ та вести працю. Вкінці підкреслила те велике значіння перемоги всіх трудноців і гордість, з якою святкують зґаданий ювилей.

Кінцеве слово виголосив о. О. Мицик. Він представив значіння орґанізованого жіноцтва в родинному й політичному житті та рівночасно завзивав вступати в члени жіночих орґанізацій.

По концерті відбувся спільний обід. Підчас обіду на тостмайстра покликано о. О. Мицика, котрий відкрив обід молитвою і промовою. Підчас обіду покликувано до слова помісцевих і місцевих гостей. З позамісцевих промовляли: від тов. Горожанок у Філядельфії пані Головата, Насевич, Кісь, Рій. Від Союзу Українок у Філядельфії пані Доманик і Бойко. Від відділу 48 ім. Ольги Кобилянської пані Романюк. Від 11 відділу Провидіння Ірина Волянська. З місцевих промовляли Юлія Лебіщак, Анна Бартіш, Анна Глиняк, громадянин М. Пастушок, Т. Сорока, І. Ликуш і І. Марусин.

По обіді на заклик о. Мицика перейшли поміж гостей пані Катерина Бобак, Петронеля Пецюх і Теодозія Стешій та зібрали жертви на народні цілі в сумі $26.50. Жертвували по $1: Генрі Фонк, Марія Головата, проф. Пилип Дубас, П. Сава, Ірина Волянська, В. Лукиш, М. Рубаш, Анна Корнель, В. Пердак, Анна Федоров. Хадій, Т. Урбан, В. Іванцик; по 50 ц.: Анна Бойко, В. Новак, Катерина Радович, І. Соломчак, В. Гарасим, І. Митрусь, Й. Благітка, Анна Бартіш, Антоніна Ґачак, Софія Єдинак, Марія Тимань, М. Тиршавський, М. Дмитрик, А. Заплітній. Дрібними датками зібрано $2.50. З каси відділу Союзу Українок доложено $3.50, що зробило разом $30. Гроші переслано: через Обєднання $10 на Рідну Школу, $10 на політичних вязнів; через Ц. У. ОДВУ $10 на визвольну боротьбу.

Крім цього з місцевої каси виасиґнувано $10 на видання творів о. С. Мусійчука, які то гроші переслано на його адресу. Свято випало гарно й увінчалося моральними і матеріяльними користями.

Членкиця.

АРАБИ „ЦИВІЛІЗУЮТЬСЯ".

Верес, белькотіння людей, що зовсім не вміють говорити тихо, а ще й помагають собі руками і цілим тілом — це перше враження чужинця, що ставить перші кроки на Близькому Сході. Верес цей заглушує, задурманює. Треба побути кілька місяців, щоб до того призвичаїтися.

Европеїзація арабів.

Ті крики й верески, це, на жаль, одна з небагатьох оригінальностей, які ще нині можна бачити на арабських побережжях. Араби знад Середземного моря уцивілізувалися, зодяглися в гарно скроєні одяги, „мейд ін Інґленд" чи в Німеччині, навчилися добре говорити французькою чи англійською мовою.

Є, щоправда, ще червоні тарбуші (фези), є маленькі кавярні, де при партії „трік-трак" і наргілю араб проводить більшу частину дня — одначе з того молодь починає вже посміхатися. Замісць тих захисних маленьких кавярень признають дансинґи або готелеві бари, замісць „трік-траку" покера чи бриджа, замісць тарбушів уживають уcього, що приписує остання мода мужчинам — „цивілізуються".

Та треба тямити, що так є лише на побережжях Середземного моря.

Лише в Александрії можна ще знайти Схід, та там уживають його лише для — бізнесу. Бож туристам треба щось показати. Отже є довгі халати та турбани.

Жінки.

А жінки? Заслони з лиця вже давно поскидали. Коли нині побачите на побережжі заслонену жінку, схожу на ворону, то це або стара баба, якій тяжко розстатися із прастарим звичаєм, або прийшла вона з провінції. Молоді музулманки виходять на вулицю причепурені згідно з найновішою модою. Щоби лише батько або чоловік позволив. Та що вони також починають „цивілізуватися", тож, як пристало „культурним" людям, не можуть ввідмовити жінкам.

Арабам це подобається. Вивільнилися від патріярхальної домашньої ерархії, від барвистих східних одягів, від забобонів і традицій та потопають у „культурі", яку щедро подають їм европейці, що всюди занюхують бізнес.

Поверховна культура.

Та ця культура поверховна. Араб в одязі, вшитому згідно з останньою модою, позихає з нудьги на дансинґу в товаристві жінки, а поводиться нераз нижче критики, бо так навчили його европейці. Хоче, щоб його вважали за европейця чи американця.

Датні звичаї всеж таки ще й тут задержалися. В гостинній кімнаті жінки сидять в одному куті, мужчини в другому. Коли після кількох гостин у домі, в якому є дівчина відданиця, юнак не попросить батьків, щоб віддали за нього свою дочку — посилають нераз священика, щоб юнака напімнув і сказав йому, яка нетактовна його поведінка. А такого якого не хотілиб мати за зятя, взагалі не приймають у своїй хаті.

Старі звичаї.

Може ще десь у музулманських дільницях можна стрінути в третій або четвертій годині рано постаті в довгих сорочках, що йдуть у гостину до сусідів; ще можна там бачити малі бедуїнки, що танцюють при звуках тамбуріна. Там іще можна почути тужні мельодії Сходу, бо музулмани, поправді, найвідпорніші на чужі впливи. Та не всі і не всюди. Побережжя, почавши від Золотого Рога та Ґалати, аж до англійських панцирників у пристані Олександрії — модернізується.

40,000 авт.

Та не все з тієї культурної гарячки треба ганити. В малій Сирії та на Лібані на три міліони населення є 40,000 авт. На Лібані, що четвертий мешканець має радіо. Щоправда, це авто то й нещастя, бо такий селянин, хлібороб із діда прадіда, нараз забажає моторизації. Продає землю, купує на рати авто і їздить. А часи тяжкі, скрута велика. Авто зуживається без амортизації і бувший хлібороб стає бувшим шофером, засудженим на тяжку працю в пристані чи фабриці.

Знищення лісів.

Що року 4 міліони тон землі спливає з гір Лібану до моря, бо нема лісів. Де були ліси, вже давно повирубували їх чужинці. Араби це бачать, одначе вони заслабі; їх згнобила морально европейська „культура".

Недовірчивий довжник.

До дверей впертого довжника хтось стукає.

— Гей, відчиніть!

Мовчанка.

— Відчиніть, я добре знаю, що ви дома.

Мовчанка.

— Не робіть дурниць. Ваші черевики стоять на коридорі. Голос зі середини:

— Це ще нічого не значить, я вийшов у тихолазах.

ЧИ РОСТИНИ ДУМАЮТЬ?

Багатьом людям виглядає на нісенітницю, щоб ростини могли думати, хоч є такі люди, які кажуть, що ростина має чуття, так як і інші живі творіння. Кожний, навіть не природник без спеціяльної ляборатоpiї або приладів, може безпосередньо в природі поробити спостереження, які зацікавлять його, а рівночасно скажуть призадуматися, чи ростини справді думають.

Багато прикладів із ростинного світу здається доказують інтеліґенцію ростин.

В Альпах росте маленька, скромна ростинка, звана льонець (Linaria cymbalaria), що часом поростає теж старі мури. Її невеличкі, ніжно-фіялкового коліру цвіти, подобають на щитики. Ростина ця живе на скелях і там на стрімкому узбіччі запускає коріння глибоко в щілину. В таких тяжких умовинах мусить також ця ростина розмножуватись, а це не легко. Цвіти льонця пристосовані до відвідин комах. Комахи, перелітаючи з цвітки на цвітку, переносять пилок і так помагають при запилюванні та завязці овоча. Тож цвіти мусять бути видні, щоби крилаті союзники без труду могли побачити їх. І щож цікавого можемо запримітити у цієї ростини? Ось цвітові черешки (шпеники) ростуть і видовжуються, віддалюються від скельної стіни як лиш можна найбільше. Тоді остаются доволі видні, щоби заманити до себе комах. Природник називає цей рух, виконаний ростиною в напрямі світла, „додатнім фототропізмом".

Якжеж поводиться ростина, коли її цвіти вже запилені? Колиб цвітові черешки і далі оставались у незмінному положенні, мусілоб насіння випасти у проваля, а там загинулиб. Отже на який „помисл" впадає ростина, щоб рятувати існування свого роду? Після запилення цвітові черешки змінюють дотеперішній напрямок росту та починають звертатися до скельної стіни. Що більше, торкаються стіни так довго, аж вкінці натрапляють на догідну щілину. Тоді щойно втискаються в неї та в безпечному місці поміщують свої овочі. Як овочі достигнуть, черешки сохнуть, а насіння висипається на врожайний, порохнавий ґрунт, який є у щілині, та починають кільчитися.

Невже ростина думає? Чи кермується вона інстинктом? Або може її рухи зовсім припадкові?

Та це не одинокий припадок такої поведінки ростини — не тільки льонець виконує такі „думаючі" рухи — подібно поступають тисячі інших ростин.

Погляньмо нпр. на білозор болотяний (Parnassia palustris), любу ростину з гарненькими білими зірковатими цвітами, що зявляються у серпні на вогких луках, торфовищах а також і вогких скелях. Її цвіти також запилюють комахи (ріжні роди мух). Вони не мають нектару, щоби приманювати до себе комахи, тому мусять собі радити в інший спосіб. Ось обманчиві їх цвіти приманюють до себе мухи імітацією медників. Бо крім пиляків і стовпиків видніють у цвітах купки наче свічників, що складаються з низки рамен, закінчених кульками. Ті кульки вилискуються до сонця і здається, що вони вкриті медом. Цей „помисл" ростини знаменитий, бо мухи не пізнають, що це підступ і громадно прилітають до цвітів і запилюють їх.

Відомо теж загально, що евкаліптові дерева сягають нераз корінням у найглибші та найскритші водні жили. Садять евкаліпти навіть там, де треба відводнити ґрунт, головно маляричний. Цікаве, як поводяться ті дерева, коли їх коріння натрапить на перешкоду, що бачимо з такого припадку: одно з дерев, що росло недалеко каналу, випустило корінь, що йшов у напрямі каналу. Корінь був довгий 90 стіп. Коли цей корінь попав на перешкоду, а саме на мур, не міг уже продістатися вниз. Тоді змінив напрямок, ріс угору так довго, поки не натрапив на отвір з проміром, широким одну стопу. Як продістався крізь цей отвір, став знову рости вниз, у напрямі каналу, поки не дійшов до каналу. Чи була то обдумана праця, чи може інстинкт?

До цікавих припадків, які насувають питання: чи можна говорити про інтеліґенцію ростин, належить співжиття південно-американського дерева цекропії з мурашками. У дуплавому корінні та галуззях того дерева мають мурашки знамените мешкання. Зате мурашки охороняють дерево перед усякими іншими комахами. Дерево не лише дає мурашкам захист, але й поживу. А саме при насаді листяних хвостиків є маленькі білаві яйцеваті тільця, які мурашки їдять залюбки. Ті тільця витворюються все дуже численно. Для самого дерева мурашки не відграють ніякої ролі. Тож яке значіння може мати те, що дерево так дбає про поживу для мурашок? Відповідь ясна. Доки ростина доставляє мурашкам поживу, доти вони мешкають у дереві та боронять його перед іншими комахами, які моглиб його знищити, головнож перед мурашками, що живляться листям дерев.

Подібні взаємини є між мурашками та маляйською ростиною мирмекодія. У середині її величезних бульв мурашки знаходять безпечне схоронище, а ростина завдяки численним коридорам, що їх роблять мурашки, має знамениту вентиляцію.

Колиб людина поводилася так, як ці дерева, створюючи для себе якнайкращі умовини існування, ніхто не сумнівався би, що робить це нарочно. Чи можемо сказати це також про ростини?

Коли приглядаємося ріжним обявам життя ростин і призадумуємося над ними і над значінням для самої ростини, мусимо подивляти „помисловість" чи пак „інтеліґенцію" ростин, яка виявляється у цьому знаменитому пристосуванні до умовин окруження.

Неважне признання.

Жінка робить чоловікові докори:

— Чи тобі не сором? Вчора ти знову вернувся додому пяний.

— Я... пяний... Не плети дурниць!

— Якже так? Адже ти сам учора признався.

— Говори. Чого то чоловік не наговорить по пяному.

Кого дорожче коштувало.

— Моя жінка коштувала мене ціле майно.

— А мене мій розум...

— Ех, ти все мав щастя!

НАЙЛІПША У СВІТІ КАВА.

Зварити добру каву, це справді велика штука. У турків, які славні з того, що вміють варити найліпшу каву, є це не лише дуже важне уміння, а й обряд — так уважно, дбайливо, а при цьому майже науково приправляють каву. Так як у нас є кухарські книжки для приладжування всяких страв, так у Туреччині є приписи для варення кави. А при цьому ще в багатьох родинах держать у тайні спеціяльні приписи, як зварити каву, щоби була якнайліпша та мала всі прикмети, завдяки яким вона у турків стала таким улюбленим напитком. Ці тайни в спадщині все батько передає синові. (Бо тут треба зазначити, що варенням кави у турків усе займаються мужчини. Жінкам не віддають такої важної справи).

Отже — турецька кава, зварена, приладжена та подана справжнім турком, справжнім турецьким кафеджієм, це напевно одна з найліпших.

Рік 1909. був для Туреччини — а може й для всього світу — історичним. У Туреччині вибухла революція, ведена молодо-турками — султан Абд уль Ґамід мусів зректися престола, втікати на чужину, а Туреччину проголосили републикою.

Часописи всього світу розписалися про Абд уль Гамідове життя. Коли чужинець прийде до Царгорода і зайде до Сераю на Золотому Розі та не пожалує сягнути глибше у кишеню, провідник покаже не лише, де останній султан жив, але й розповість, як жив.

Трицять літ володів Абд уль Гамід. По деспотичному — за прикладом своїх попередників. Засів на престолі з Алагової волі, себто приказав повбивати всіх свояків, які також могли мати претенсії до престола. Свого стрия вбив власноручно. Своїх братів Іс-Едіна та Мюреда вкинув до вязниці та держав їх там так довго, аж посліпли.

Улаштував собі гарем із тисячу жінок — а при цьому був побожний та строго держався моральних приписів. Із своїми міністрами поводився як із невільниками. Любив науку й мистецтво — сам був фільософічним письменником, а західньо-европейської культури ненавидів. Любив товариство — а всеж був дуже боязливий. Часто зі страху за своє життя — не спав. Нездужав на переслідуючу манію. Ніхто не смів до нього ближче приступити як на два кроки. Навіть його кравець і лікар. Лікували та шили на нього лише „на око". Міністри — коли йому реферували про державні справи, мусіли це робити з памяти, без паперу та записок — із засуканими рукавами. Сталося раз, що міністер хотів предложити султанові якийсь документ. Сягнув у теку — та в цій же хвилині султан застрілив його з револьвера.

Його страх доходив до того, що гаремові жінки, які приводили до його спальні, мусіли держати руки на плечах. Не сміли доторкатися його й тоді, як султан втішався їх любощами.

Мав у гаремі тисячу жінок — та лише одну дійсно любив. Була то якась черкеска. Привела йому на світ дитину — донечку. З тією невинною дитиною проводив „кровожадний" султан цілі дні. Раз дитина бавилася сірниками — та згоріла. „Мати мусить терпіти таксамо як дитина" — каже коран — сказав султан. І сталося. Гарну черкеску вивели евнухи на подвіря сераю під султанові вікна, полили нафтою — і запалили. Султан стояв у вікні та плакав наче дитина...

Що це була за дитина? Це загадка.

Пристрасно пив каву. Пятьдесять — шістьдесять чашечок кави денно — це була його міра. Вишукали для Абд уль Гаміда найліпшого мистця варення кави. Ібраґім Нафір — його кафеджі — був усе при ньому із своєю посудиною на поготівлі, щоби на кожний кивок великого падишаха зварити каву. Бо каву треба лише пити свіжу, щоби була добра. Нафірове знання оцінив султан. Найвищим відзначенням було, коли султан сказав Нафірові зварити комусь каву та подати самим кафеджієм.

За трицять літ володіння Абд уль Гаміда був Нафір його кафеджієм і найдовірливішим приятелем, дорадником і повірником усіх його вчинків і життя. Колиж молодотурки присилували Абд уль Гаміда зректися престола — впав також кафеджі Ібраґім Нафір. Султан пішов на чужину, а кафеджі Нафір із малим відшкодуванням опинився на стамбульських вулицях — старий, на-пів осліплий.

Що мав робити? Пішов і уладив собі невелику каварню.

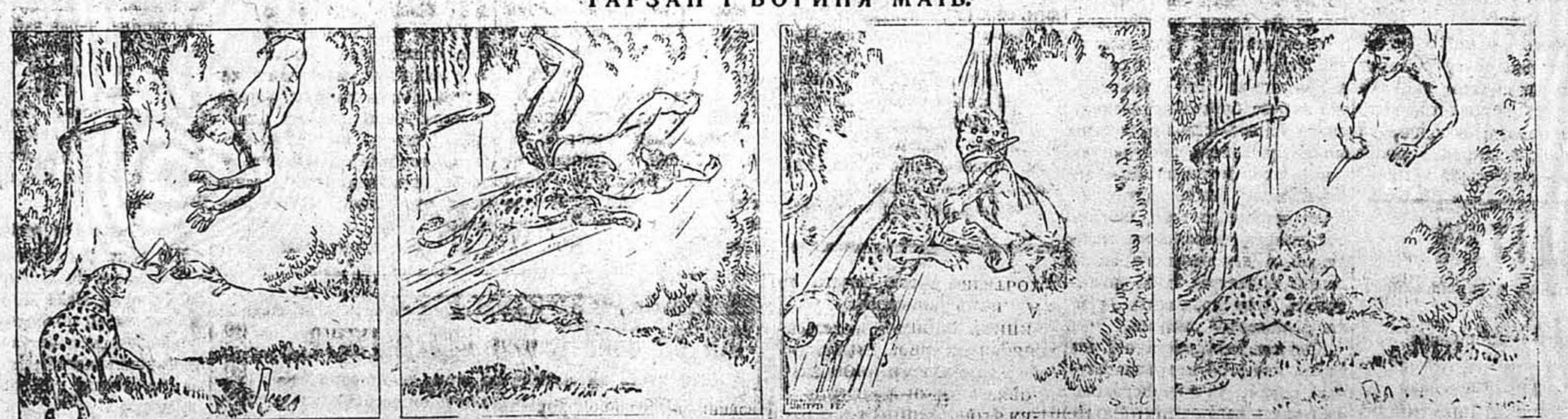
Стамбульська вуличка вузька, брудна, перейшла всякими запахами та смродами. В куті, найбруднішому, маленька турецька каварня, посередині столець із нарґілем (посудина з водою, з гумовим вужем, із якої курять, щоби дим переходив крізь воду та перечищувався), довкола низенькі лавочки, накриті подушечками, у стінах всаджені дзеркала.

Замовите каву, за хвилиночку готова, а згорблений старець, у зеленому турбані, з рідкими вусами, кладе перед вас коновочку та чашечку (філіжаночку) малу-манюсеньку, аж смішно — наче ті чашечки, що то в них ученики розробляють фарби.

Нема популярнішого чоловіка у Стамбулі, нема славнішого каварника в Туреччині. Це Ібраґім Нафір — бувший кафеджі султана Абд уль Гаміда!

ТАРЗАН І БОГИНЯ МАЇВ. (66)

Тарзан був віддалений недалеко від землі і хижак міг його легко дістати. Тому він сягнув рукою но ножа і хотів у першій мірі перетяти шнури, що звязували його ноги, та скочити на землю. Та це йому знов не вдалось. Він був занадто перетомлений своєю невигідною позицією і мязи в його ногах почали поволі омлівати.

Яґуар — так називався хижак — скоро побачив, що його противник безборонний. Тому, не вагаючись довго, він почав підглядати місце на тілі Тарзана, з якого можнаб було вирвати найкращий кусок мяса. Застогнавши ще раз, він присів, а потім з цілої сили скочив на Тарзана. Тарзан заховувався тихо. Але коли яґуар скочив, то він викрутився на бік так, що яґуар проскочив мимо.

Та це тільки розющило звіра. Як лише упав на землю, він знов обернувся і повторив скок. Тарзан теж повторив свій маневр та зараз замахнувся ножем, щоб пробити звіра. Одначе невигідна позиція не позволяла йому вдаряти з такою точністю, як це він робив, коли стояв на ногах. Ніж тільки зачепив яґуара, не завдавши йому більшої шкоди.

Впавши на землю, яґуар впялив свої кровожадні очі в Тарзана. Його мязи дрожали. Він присідався, щоб знов і знов повторювати наскоки на майже безборонного чоловіка. Та Тарзан усе якось зумів викручуватися з нещастя. Він міг обдурити звіра тим, що ніколи не зраджувався, в котрий бік він задумує відхилитись. Всеж таки його сили щораз більше його опускали.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".